

Strategická časť

IUS/UMR Humenné

2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030

VÍZIA A POSLANIE UMR HUMENNÉ

Vízia UMR v sebe nesie základné smerovanie dlhodobého rozvoja regiónu v horizonte roku 2030 a definuje hlavné kvality, ktoré by sa mali stať základnou charakteristikou územia.

Vízia

Región UMR Humenné sa vyvíja ako **integrovaná** súčasť regiónu Horného Zemplína s priamou väzbou všetkých výrobných a nevýrobných odvetví na najvýznamnejšie územie Slovenska z pohľadu cestovného ruchu a kultúrno - historických hodnôt. UMR Humenné nadviazalo pri svojom ďalšom rozvoji na hospodársku históriu v oblasti priemyselnej, potravinárskej, textilnej a poľnohospodárskej tradície, kultúru ako aj športovo rekreačný kontext v mestskom, prímestskom, ako aj horskom prostredí. Popri svojom hospodárskom rozvoji sa zameralo na podporu odvetví, ktoré majú v regióne dlhodobú tradíciu. Aktivity smerovali hlavne do **ekologizácie** výroby, využívania **ekologických obnoviteľných zdrojov** energií, zavádzania nových technológií redukujúcich externé dopady výroby, znižujúce energetickú náročnosť, a zlepšujúce celkovú efektívnosť výroby. Vďaka systematickému prístupu k ekologizácii sa podarilo v regióne UMR zlepšiť viaceré zložky ovzdušia. Okrem týchto opatrení sa podarilo zaviesť **moderné integrované modely dopravy**, ktoré vyriešili viaceré problémy nielen v mestskej a prímestskej doprave, ale aj v samotných obciach zaradených do UMR Humenné. K pokroku došlo aj v prípade poľnohospodárskej výroby, kde sa podarilo odstrániť mnohé konflikty so životným prostredím. Naopak, časť poľnohospodárskej a lesníckej produkcie sa stala integrovanou súčasťou ponuky cestovného ruchu. Počas programovacieho obdobia sa podarilo skvalitniť a doplniť infraštruktúru a ponuku cestovného ruchu priamo v meste Humenné v nadväznosti na okolité prírodné a kultúrne hodnoty Horného Zemplína. Všetky aktivity boli realizované **s dôrazom na ochranu životného prostredia**. Významným pokrokom v oblasti cestovného ruchu bolo **integrovanie ponuky cestovného ruchu mesta Humenné (dostavba a rekonštrukcia zázemia pre návštevníkov, modernizácia a budovanie múzeí a galérií, informačné panely, cedule, záchytné parkoviská)**. **V oblasti sociálnej sa podarilo realizovať integrované projekty zamerané na modernizáciu vybavenia učební, školskej športovej infraštruktúry, projekty nazlepšenie kvality bývania, či dostupnosť zdravotníckych služieb**. V minulosti bol problémom aj nedostatok príležitostí na aktívne a zmysluplné trávenie voľného času priamo v meste Humenné a priľahlých samosprávach. Dobudovaná verejná infraštruktúra umožnila príjemne tráviť voľný čas aj mimo hlavných turistických atrakcií (cyklotrasy, športoviská)..

V rámci integrovaného prístupu boli v UMR Humenné vybudované a zrekonštruované viaceré zariadenia športovej infraštruktúry. Táto infraštruktúra bola doplnená o ďalšie zariadenia, ktoré boli v priestore UMR Humenné rozmiestnené na základe princípov **dostupnosti a integrovanosti** (s kontextom na doplnenie

potrebnej infraštruktúry), ako záchytné parkoviská plniace hospodárske (cestovný ruch), environmentálne (zníženie intenzity dopravy v centre mesta Humenné), sociálne (pohodlná dostupnosť verejných služieb (kultúra, verejné inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, školstvo, atď..) ciele.

V nadväznosti na túto infraštruktúru boli v rámci zabezpečenia komplexnej integrovanej ponuky UMR Humenné vybudované a zrekonštruované mestské a obecné parky, boli realizované projekty zvyšujúce bezpečnosť v priestore UMR Humenné, realizované stavebné úpravy nehodnových úsekov, osadené nabíjacie stanice, atď..

Komplexný integrovaný celok verejnej infraštruktúry vhodným spôsobom doplnili športové, vzdelávacie a kultúrne zariadenia **do UMR Humenné zapojených obcí**. Významným krokom bolo dobudovanie vzájomne prepojených cykloturistických ciest, ktoré okrem významu v oblasti cestovného ruchu zohrali úlohu aj v podobe rozšírenia ekologických foriem dopravy do práce, za nákupmi a individuálnymi záujmami. Obnovené boli mnohé chodník pre peších.

Z hľadiska environmentálneho malo veľký význam dobudovanie kanalizačných sietí, zberných dvorov a kompostární v meste a jednotlivých obciach. Pozitvny vplyv mali opatrenia zamerané na znižovanie energetickej náročnosti (zatepľovanie budov), **zmeny klímy v samosprávach** (zelené strechy), **vybudovanie RU-USE centra, zavádzanie motivačných PAYT systémov**. Významný vplyv na kvalitu vodných tokov mali projekty integrovaného prístupu v oblasti čistenia odpadových vôd. V tejto súvislosti boli revitalizované vodné toky, a tým sa vytvorili dobré predpoklady na prirodzený rozvoj fauny a flóry v samotných tokoch a ich bezprostrednom okolí.

V zmenám došlo aj v prípade zlepšenia podmienok efektívneho, inovatívneho a moderného riadenia miestnych samospráv. Počas programovacieho obdobia boli realizované viaceré projekty zamerané na **inteligentné riadenie, kapacity, medzirezortnú spoluprácu a bezpečnosť**.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát samospráv zapojených do UMR HUMENNÉ. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia, turistov a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie UMR HUMENNÉ a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb v UMR HUMENNÉ, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod jednotlivých samospráv a ich orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie miestnych samospráv v UMR HUMENNÉ pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom ale aj ostatným záujmovým skupinám v UMR HUMENNÉ. Samosprávy v UMR HUMENNÉ disponujú aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu samospráv. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradov s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou a UMR HUMENNÉ poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov UMR HUMENNÉ – patrí administrovanie orgánov UMR HUMENNÉ a miestnych

samospráv. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov a podnikateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja UMR HUMENNÉ je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia nielen v CHKO Vihorlat. V súlade s poslaním UMR HUMENNÉ všetky tieto úlohy realizuje obecná a štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečný región UMR HUMENNÉ - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky UMR HUMENNÉ je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov, turistov a podnikateľov.

Vymedzenie poslania z pohľadu integrovaných celkov

V rámci vymedzovania poslania UMR HUMENNÉ a v ňom zapojených samospráv je potrebné vychádzať z jednotnej klasifikácie výdavkov **COFOG**. Klasifikácia je neoddeliteľnou súčasťou Systému národných účtov a je určená hlavne pre potreby štatistického zisťovania a medzinárodného porovnávania štatistických dát. Predmetom klasifikácie **COFOG** je triedenie výdavkov jednotlivých inštitúcií sektora verejnej správy podľa funkcie. Funkciou sa rozumie určitá oblasť činností, v ktorej daná samospráva, prípadne i jej jednotlivé čiastkové orgány pôsobia. V zmysle metodiky **COFOG** sa vykazované položky zatrieďujú podľa funkcie, s ktorou súvisia, čo zabezpečuje nezávislosť zatriedenia od prípadných organizačných zmien.

Hospodárska oblasť - integrovaný celok		
<p>Odvetvia spoločenských potrieb</p> <ul style="list-style-type: none"> - správa miest a obcí - legislatívne podmienky - bezpečnosť 	<p>Odvetvia technickej infraštruktúry</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprava a komunikácie - energetika - zásobovanie pitnou vodou - bývanie a vybavenosť 	<p>Propagácia a cestovný ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> - budovanie a rekonštrukcia atraktivít cestovného ruchu - budovanie infraštruktúry aktívneho trávenia voľného času

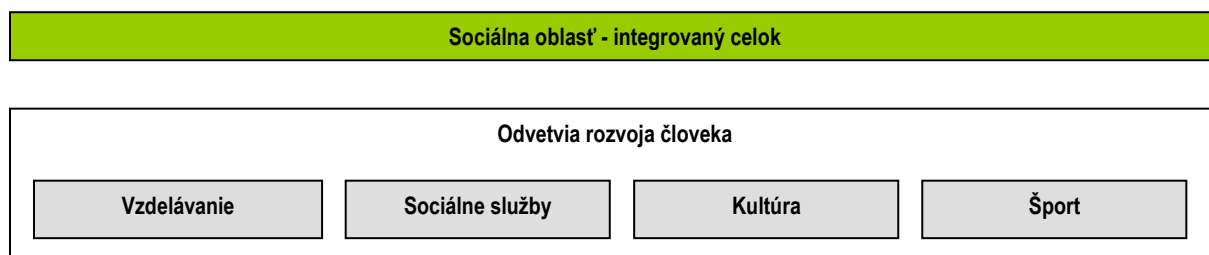
Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj a dostavba podmienok na podporu ekonomických aktivít súkromným, ale aj verejným sektorom. Výdavky samospráv UMR HUMENNÉ spadajú do týchto kompetencií:

Doprava a komunikácie - príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **04.5.1 Cestná doprava**.

Technická infraštruktúra a bezpečnosť - významným prvkom kvality života v UMR HUMENNÉ je funkčný systém zásobovania elektrickou energiou, plynom a pitnou vodou, ako aj verejné osvetlenie. Samospráva zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v UMR HUMENNÉ, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány, 02.2.0 Civilná ochrana, 04.7.1 Distribučné siete a skladovanie, 06.1 Rozvoj bývania, 06.1.0 Rozvoj bývania, 06.2.0 Rozvoj obcí, 06.3.0 Zásobovanie vodou, 06.4.0 Verejné osvetlenie či 06.6.0 Bývanie a občianska vybavenosť inde neklasifikovaná, 08.3.0 Vysielačie a vydavateľské služby**.

V oblasti cestovného ruchu plnia najmä úlohy: spolupracujú s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a samosprávami v UMR HUMENNÉ v oblasti cestovného ruchu, spolupracujú s mimovládny sektorom, zriadenými orgánmi UMR HUMENNÉ, pripravujú analýzy turistickej aktivity regiónu a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska turistických centier, prírodných hodnôt, historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracujú na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre UMR HUMENNÉ, pripravujú návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracujú so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracujú pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v UMR HUMENNÉ, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, riešia podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečujú styk samospráv s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľajú sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia UMR HUMENNÉ, podieľajú sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území UMR HUMENNÉ, koordinujú a

zabezpečujú úlohy súvisiace s činnosťou miestnych samospráv v spolupráci s partnerskými obcami. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu 08.1.0 Rekreačné a športové služby, 08.6.0 Rekreácia, kultúra a náboženstvo inde neklasifikované. Na propagáciu a marketing v oblasti cestovného ruchu sa výdavky vynakladajú v rámci **01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány.**

Poslaním miestnych samospráv v UMR HUMENNÉ je v zmysle zákona neustále rozvíjať širokú paletu **sociálnych služieb**. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov UMR HUMENNÉ. Činnosť samospráv - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov samosprávy poskytujú sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Miestne samosprávy podporujú neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šanci pre všetkých žiakov miestne samosprávy zabezpečujú prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Osobitnou skupinou sú sociálne skupiny poskytované marginalizovaným skupinám. Aj v rámci UMR HUMENNÉ bude v tomto smere doplnená chýbajúca infraštruktúra. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.,), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami miestnych samospráv. Samosprávy v UMR HUMENNÉ považujú pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v UMR HUMENNÉ a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov UMR HUMENNÉ, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu

Ďalším poslaním je zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže prostredníctvom **vzdelávacích služieb**. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských, základných škôl, ako aj školských jedální a mimoškolských záujmových zariadení. Miestne samosprávy v rámci existujúcich kompetencií zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Miestne samosprávy zabezpečujú priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania, CVC, ZUŠ a ŠKD. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **09.1.1 Predprimárne vzdelávanie, 09.1.2 Primárne vzdelávanie, 09.5.0 Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne, 09.6.0 Vedľajšie služby v školstve.**

V rámci **zdravotníckych služieb** miestne samosprávy zabezpečujú širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Miestne samosprávy v UMR HUMENNÉ zabezpečujú priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Prešov. Svoje poslanie môžu uskutočňovať aj realizáciou centier integrovanej zdravotnej starostlivosti - vo vlastných objektoch. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **07.2 Ambulantná zdravotná starostlivosť**.

V **športe** umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov UMR Humenné. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov jadrového mesta. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **08.1.0 Rekreačné a športové služby**. Oblasť verejného športu je **integrovaná časť odvetví rozvoja človeka s priamou napojenosťou ako sekundárna ponuka služieb cestovného ruchu**.

Trvalé pôsobenie na **kultúrne** povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť každej samosprávy v UMR HUMENNÉ. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž UMR HUMENNÉ a tým aj na cestovný ruch. Poslanie zahŕňa organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v regióne UMR HUMENNÉ. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v kultúrnych domoch, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Miestne samosprávy v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizujú kultúrne podujatia, zabezpečujú kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzkujú knižnice, kultúrne zariadenia, zabezpečujú opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na svojom území. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou samospráv je udržiavať kultúru v regióne UMR HUMENNÉ. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach. Oblasť kultúry je **integrovaná časť odvetví rozvoja človeka s priamou napojenosťou ako sekundárna ponuka služieb cestovného ruchu**. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **08.2.0 Kultúrne služby**.

Environmentálna oblasť		
Ochrana životného prostredia a starostlivosť o verejné priestranstvá	Nakladanie s odpadmi	Nakladanie s odpadovými vodami

Udržiavanie a zveľaďovanie miestnych samospráv neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, parkov, lesoparkov, **historických záhrad**, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou miestne samosprávy každoročne zabezpečujú ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá (námestia a verejné multifunkčné kultúrno - oddychové priestory), chodníky, miestne komunikácie, ktoré sú samosprávami pravidelne udržiavané, zveľaďované. V rámci environmentálnej oblasti samosprávy vykonávajú úlohy, ktoré im vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia. Miestne samosprávy zároveň zabezpečujú výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody (priamo alebo prostredníctvom vodárenských spoločností).

Miestne samosprávy v zmysle platných právnych predpisov sú povinné v plnej miere zabezpečovať likvidáciu komunálneho odpadu na svojom území od fyzických a právnických osôb. Zber, vývoz a uloženie komunálneho odpadu sa musí realizovať s dôrazom na čo najväčšie zhodnotenie. Zámer je vytvorenie spoľahlivého, integrovaného systému zabezpečujúceho pravidelný odvoz odpadu v miestnej samospráve. Efektívna a ekologicky vhodná likvidácia odpadov v celom UMR HUMENNÉ, maximálne zhodnotenie vyprodukovaného TKO a jeho druhotné využitie. Vytvorenie podmienok na likvidáciu rastlinného odpadu. Výdavky zahrnuté v rámci tejto kompetencie spadajú pod klasifikáciu **05.1.0 Nakladanie s odpadmi, 05.2.0 Nakladanie s odpadovými vodami, 05.4.0 Ochrana prírody a krajiny**.

Formulácia a návrh stratégie

Rozvojová stratégia UMR HUMENNÉ je strednodobou stratégiou rozvoja, definovaná prostredníctvom špecifických cieľov a k nim príslušných priorít, ktoré spoločne tvoria rámec strategického rozvoja UMR HUMENNÉ. V rámci rozvojovej stratégie je definovaný i tzv. prierezový špecifický cieľ, ktorý presahuje jednotlivé špecifické ciele a tvorí ich syngiu.

Jednotlivé priority sa zameriavajú na podporu a rozvoj ekonomických aktivít, väzieb a spolupráce tak na území UMR HUMENNÉ, ako i v širšom regióne. Dôraz je kladený na podporu rozvoja inovačnej schopnosti kapacít v území, atrahovanie územia pre presun aktivít s vysokou pridanou hodnotou do UMR HUMENNÉ, ako i tvorbu väzieb pre potreby zdieľania a transféru know-how. Opatrenia a aktivity realizované v rámci tohto cieľa prioritne cielia na existujúce odvetvia a kapacity v území, ktoré následne rozširujú a dopĺňajú aktivity podporujúce tvorbu a transfer inovácií. Významným prvkom je väzba medzi ekonomickými aktivitami územia a vzdelávacími aktivitami, ktoré sú rozvíjané v rámci v UMR HUMENNÉ.

Globálny cieľ

Hlavný cieľ PHRSR/IÚS/UMR Humenné ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z., **113/2022 Z. z.**), kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné a **integrované** využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne **UMR HUMENNÉ** s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre región UMR Humenné nasledovný hlavný cieľ:

Globálny cieľ

Zdravé sídelné prostredie pre spokojný, kvalitný a plnohodnotný život v produktívnom území založenom na inovatívnej a konkurencieschopnej SMART ekonomike.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj UMR Humenné po **hospodárskej, sociálnej, ako aj environmentálnej** stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, historických, prírodných (CHKO Vihorlat) a ekonomických zdrojoch (strojársky, textilný, potravinársky priemysel a poľnohospodárstvo). Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude UMR Humenné smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ..) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie mestských a prímestským oddychových zón, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás na **integrovanom princípe**.“ Dôležitým **integrovaným celkom** strategického cieľa bude riešenie problematiky vybraných skupín obyvateľstva z hľadiska vzdelávania, sociálnej inklúzie, bezpečnosti a ich spoločensko - ekonomického uplatnenia.

V zmysle globálneho cieľa boli stanovené nasledujúce prioritné oblasti, strategické a špecifické ciele v súlade PD SR 2021 - 2027:

PO 1 Inteligentnejšia Európa	PO 2 Ekologickejšia Európa	PO 3 Prepojenejšia Európa	PO 4 Sociálnejšia Európa	PO 5 Európa bližšie k občanom
Strategický cieľ 1: Inteligentnejšia Európa	Strategický cieľ 2: Ekologickejšia Európa	Strategický cieľ 3: Prepojenejšia Európa	Strategický cieľ 4: Sociálnejšia Európa	Strategický cieľ 5: Európa bližšie k občanom
Špecifický cieľ RSO 1.1. Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií	Špecifický cieľ RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií	Špecifický cieľ RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility	Špecifický cieľ RSO4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva	Špecifický cieľ RSO5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach
Špecifický cieľ RSO 1.2. Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy	Špecifický cieľ RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené		Špecifický cieľ RSO4.2 Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	Špecifický cieľ RSO5.2 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach
	Špecifický cieľ RSO2.4 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy		Špecifický cieľ RSO4.3 Podpora sociálno- ekonomického začlenenia marginalizovaných komunit, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb	
	Špecifický cieľ RSO2.5 Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva		Špecifický cieľ RSO4.5 Zabezpečenia rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť	
	Špecifický cieľ RSO2.6 Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje			
	Špecifický cieľ - RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia			
	Špecifický cieľ RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka			

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja UMR HUMENNÉ a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci **partnerstva**. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie sekundárneho prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni **partnerstva** spolupracou **verejného a súkromného** sektora a **integrovaným prístupom** k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR/ÍUS **Prešovského samosprávneho kraja** a podporujú jeho naplnenie.

Strategický plán PHRSR/ÍUS UMR HUMENNÉ pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúci z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (**COFOG**) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre UMR HUMENNÉ je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. **Inteligentnejšia Európa**
2. **Ekologickejšia Európa**
3. **Prepojenejšia Európa**
4. **Sociálnejšia Európa**
5. **Európa bližšie k občanom**

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie **princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím**. Pri formulácii stratégie PHRSR/ÍUS UMR Humenné na roky 2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia UMR HUMENNÉ vo väzbe na mestskú samosprávu. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady **inteligentného a inkluzívneho rastu**. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. **Inkluzívny rast** predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného

času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Podpora oblastí tvoriacich podmienky pre tvorbu produktov a služieb s vysokou pridanou hodnotou využívajúcich špecifický potenciál mesta – priemyselný, prírodný ľudský a kultúry kapitál vrátane tradície výroby. Kľúčom je rešpektovanie existujúcich kapacít v území, ako i v bezprostrednom okolí (biznis sektor, sektor vedy a výskumu). Primárne oblasti, na ktoré prioritne ciele sú energetika, manažment odpadu, cestovný ruch, IT segment a existujúca priemyselná štruktúra územia. Opatrenia a aktivity realizované v rámci tejto priority sú zamerané na dve základné časti:

Služby a infraštruktúra – rozvoj infraštruktúry umožňujúcej nielen tvorbu nových produktov a služieb, ale i ich šírenie ku koncovým užívateľom.

Rozvoj talentu a inovácií – podpora vzniku nových projektov a podnikov zameraných na produkty a služby s vysokou pridanou hodnotou. Komplementárne opatrenia (definované pod inými špecifickými cieľmi) k tejto prioritě sú zamerané na podporu vzdelávania, vedy a výskumu ako i podmienok pre vznik a stabilizáciu ekonomických aktivít s vysokou pridanou hodnotou a opatrenia zamerané na rozvoj a stabilizáciu ľudského kapitálu prostredníctvom skvalitňovania podmienok pre život v UMR Humenné (verejné priestory, zeleň, voľnočasové aktivity, služby a pod.).

Stratégia UMR Humenné vychádza prioritne z 5 cieľov politik súdržnosti a to politiky 1, 2, 3, 4 a politiky 5. Doplnkové projekty nadväzujú hlavne na politiky 2, 3, 4 a 5.

Strategická nadväznosť na ciele politik - kľúčové projekty

CIEĽ POLITIKY 1 – INTELIGENTNEJŠIA EURÓPA Fond: EFRR

Vecné a obsahové námety pre špecifické určenie podporovaných oblastí budú zabezpečované prostredníctvom národnej aktualizovanej RIS3 stratégie, jej akčných plánov a s ňou spojených procesov.

Špecifický cieľ: RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií

Opatrenie: 1.1.1. Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch

Hlavným predmetom podpory bude posilnenie spolupráce medzi akademickým a podnikateľským sektorom a zvyšovanie výskumného a inovačného potenciálu v podnikoch. Všetky aktivity sa budú vykonávať pre oblasti definované v stratégii inteligentnej špecializácie RIS3.

Očakávané výsledky:

- posilnenie prepojení a vytvorenie dlhodobých partnerstiev medzi podnikmi a akademickým sektorom,
- zvýšenie investícií zo strany súkromného sektora do výskumu a inovácií,
- zvýšenie kvantity a kvality vstupov i **výstupov Val** v SR,
- **zvýšenie inovačných kapacít a produktivity podnikov.**

Opatrenie: 1.1.2. Podpora ľudských zdrojov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií

Hlavným cieľom opatrenia je zabezpečenie vysoko kvalitných ľudských zdrojov pre modernú, odolnú a efektívnu ekonomiku Slovenska.

Očakávané výsledky:

- stabilizácia a nárast kvalitných ľudských zdrojov v akademickom a podnikovom sektore,
- podpora návratu slovenských výskumníkov pôsobiacich v zahraničí,
- etablovanie zahraničných výskumníkov v slovenskom výskume,
- zvýšenie počtu vedecko-výskumných pracovníkov v podnikoch
- zlepšenie schopnosti prenosu **výsledkov Val do praxe**.

Špecifický cieľ: RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy

Opatrenie: 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Hlavným predmetom podpory bude zabezpečenie rozvoja miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických riešení.

Očakávané výsledky:

- zapájanie občanov do verejného života a podpora nástrojov pre participáciu občanov na správe vecí verejných,
- **zavádzanie inovácií inteligentnej špecializácie v miestnej a regionálnej samospráve,**
- **zefektívnenie využívania zdrojov v regióne a meste, vrátane monitorovania súvisiacej infraštruktúry a inteligentného odpadového hospodárstva,**
- vytvorenie možností širokého a dostupného využitia služieb inteligentnej mobility pre dopravu osôb a prepravu tovarov (inteligentné dopravné systémy, inteligentné dáta),
- rozvoj a budovanie infraštruktúry pre alternatívne formy, tvorba podmienok pre použitie prepojených automatizovaných a autonómnych dopravných prostriedkov.

Strategická nadväznosť na ciele politik - kľúčové projekty

CIEĽ POLITIKY 2 – EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA Fond: EFRR/KF/ENRAF

Špecifický cieľ: RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií

Opatrenie: 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov

Potrebné bude podporiť realizáciu opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, keďže budovy spolu s priemyslom predstavujú najvyšší potenciál úspor energie. K zlepšovaniu energetickej efektívnosti prispeje aj podpora opatrení zameraných na zvýšenie účinnosti systémov zásobovania energiou (teplom/chladom) a využívanie alternatívnych pohonov v podnikoch, vrátane budovania príslušnej neverejnej infraštruktúry. Znížením konečnej energetickej spotreby vo verejných budovách a bytových budovách sa prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov. Zlepšenie tepelnotechnických vlastností budovy vedie k zlepšeniu podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí, vyššej úrovni pohody a pohodlia a zlepšeniu zdravia užívateľov. Využívaním OZE a nízko-emisných zariadení v budovách sa zlepši kvalita ovzdušia, čo bude mať priaznivý dopad na zdravie a kvalitu života obyvateľov. Kľúčovým opatrením bude podpora rozvoja udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky, vrátane zvyšovania povedomia v oblasti úspor energie a využívania OZE.

Očakávané výsledky:

- príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti energetickej efektívnosti do roku 2030 a strategických cieľov prechodu EÚ na uhlíkovú neutralitu do roku 2050,
- systematická podpora energetického plánovania, koordinácie a rozvoja udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky (prostredníctvom vytvorenia siete energetických centier a posilnením energetického manažmentu samospráv) a podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti, znižovanie emisií skleníkových plynov a využívanie OZE s cieľom optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu, vrátane zvyšovania informovanosti v oblasti energetickej efektívnosti,
- podpora implementácie opatrení energetickej efektívnosti s cieľom prispieť k zníženiu konečnej energetickej spotreby a plneniu záväzkov špecifikovaných v Integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne SR,
- zvýšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a prevádzkach prostredníctvom podpory zavádzania energeticke efektívnych opatrení, SMART technológií, meracej a riadiacej techniky,
- rozšírenie vysoko energeticke efektívneho a dekarbonizovaného fondu budov a aktivizácia digitalizácie budov,
- **zintenzívnenie miery nákladovo-efektívnych hĺbkových obnov bytových budov a zvýšenie tempa hĺbkovej obnovy verejných budov s uplatňovaním prvkov na ochranu prírody a biodiverzity a zelenej infraštruktúry,**
- **zvýšenie počtu budov vybavených systémami riadenia a automatizácie budovy a počtu budov vybavených prvkami na nabíjanie elektrických vozidiel (infraštruktúra vedenia, nabíjacie stanice),**
- **zníženie energetickej náročnosti distribúcie tepla/chladu, efektívnejšie využitie kapacity existujúcich systémov CZT (napojením nových odberateľov) a zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou,**
- zvýšenie využívania alternatívnych zdrojov a pohonov v podnikoch a prevádzkach.

Špecifický cieľ: RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené

Opatrenie: 2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

Vhodnou kombináciou OZE a nízkouhlíkových technológií sa bude znižovať spotreba fosílnych palív, teda aj emisie skleníkových plynov. SR má potenciál v oblasti veternej a solárnej energie. Málo využívaný je potenciál geotermálnej energie, kde podpora hydrogeologického prieskumu zameraného na efektívne využívanie geotermálnej energie (vrátane hĺbenia geotermálnych vrtovej) prispeje k vytvoreniu podmienok na reálne využívanie týchto OZE najmä pre zásobovanie teplom. Dôležité bude okrem zvyšovania účinnosti výroby a distribúcie energie, aj zvyšovanie podielu OZE v systémoch zásobovania energiou (teplom/chladom), ako aj zvyšovanie podielu využívania OZE v domácnostiach na báze samospotrebitelov, resp. aktívnych odberateľov a energetických komunit. Podpora OZE bude realizovaná v súlade s podmienkami trvalej udržateľnosti a požiadavkami na ochranu životného prostredia.

Očakávané výsledky:

- **príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti využívania OZE,**
- vyššia miera využívania OZE v podnikoch a domácnostiach,
- zvyšovanie podielu OZE v systémoch zásobovania teplom a chladom, ako aj zvyšovanie podielu OZE v energonosičoch, vrátane biometánu a zeleného vodíka, najmä pre zabezpečenie vykurovania a chladenia,
- **zvýšenie podielu OZE v individuálnom vykurovaní a chladení,**
- zvýšenie využívania OZE v prostredí energetických spoločností a aktívnych odberateľov,
- vytvorenie podmienok pre využívanie geotermálnej energie na energetické účely,
- **urýchlenie prechodu na nákladovo efektívny, udržateľný a bezpečný systém zásobovania energiou, znižovanie emisií a zlepšovanie kvality ovzdušia.**

Špecifický cieľ: RSO2.4 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy

Opatrenie: 2.4.1. Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami

Cieľom je zlepšiť pripravenosť čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. Predmetom podpory sú vodozádržné opatrenia, preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, hydrogeologický prieskum, sanácia zosuvov, aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, tvorba adaptačných stratégií, najmä na nižších úrovniach, kompletizácia dát a informovanie v oblasti zmeny klímy. Základným predpokladom pre pripravenosť na riziká je tiež identifikácia ich pôvodu, zdroja, priebehu a možných následkov. Predmetom podpory je vypracovanie analytických a koncepčných podkladov pre identifikáciu vývoja rizík, strategických materiálov pre určenie spôsobov prevencie a reakcie na prípadné katastrofy. Ďalšou oblasťou podpory je rozvoj, obnova a posilnenie technických a logistických kapacít, vrátane riadiacich, záchranných zložiek a samosprávy, civilnej ochrany a krízového riadenia. Je potrebné vykonávať aj opatrenia zamerané na budovanie a modernizáciu systémov vyhodnocovania rizík, systémov včasného varovania a vyzušievania na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie počtu obyvateľov využívajúcich adaptačné opatrenia vrátane protipovodňových,
- podpora zelenej infraštruktúry s pozitívnym vplyvom na zadržiavanie vody v krajine,
- identifikácia nových zdrojov vôd,
- sanácia zosuvov ovplyvnených zmenou klímy,
- vypracovanie adaptačných stratégií,
- zlepšenie spracovania údajov na sledovanie rizík súvisiacich so zmenou klímy a informovanie,
- zlepšenie spracovania údajov a informácií, modelovania vývoja a monitorovania rizík viazaných na zmenu klímy,
- rozvoj, obnova a posilnenie technických a logistických kapacít, vrátane riadiacich, záchranných zložiek a samosprávy, ako aj materiálnej podpory dobrovoľníkov a zaistenia miestnych zdrojov,
- zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí prostredníctvom posilnenia intervenčných kapacít záchranných zložiek a podpory opatrení nevyhnutných pre včasnú a efektívnu intervenciu,
- zvýšenie efektívnosti manažmentu rizík, vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí,
- koncepčná podpora prevencie a efektívneho boja s envirokriminalitou,
- zvýšenie kľúčových kapacít v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie na riziká spojené so zmenou klímy a modernizácia systémov včasného varovania a vyzušievania,
- podpora realizácie adaptačných opatrení vrátane budovania odborných kapacít.

Špecifický cieľ: RSO2.5 Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva

Opatrenie:	2.5.1 Výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
Opatrenie	2.5.2.Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním najmä na územia prioritné z environmentálneho hľadiska mimo dobiehajúcich regiónov
Opatrenie	2.5.3 Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch
Opatrenie	2.5.4. Výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov a v obciach do 2 000 obyvateľov mimo dobiehajúcich regiónov za podmienky súbežnej výstavby alebo existencie infraštruktúry na nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami
Opatrenie	2.5.5 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch
Opatrenie	2.5.7 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO
Opatrenie	2.5.8 Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov

Cieľom je zabezpečenie dobrého stavu vôd, vrátane dobudovania stokovej siete a ČOV a tiež zlepšenie dostupnosti bezpečnej pitnej vody. Podporované aktivity sa zamerajú na dobudovanie verejných kanalizácií a ČOV v aglomeráciách nad 2 000 EO a v určitých prípadoch, s prioritným zameraním na chránené oblasti, aj na čistenie a odvádzanie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách pod 2000 EO, vrátane budovania decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami (napr. koreňové čistiarne odpadových vôd), ako aj na zlepšenie infraštruktúry na zabezpečenie zásobovania obyvateľov bezpečnou pitnou vodou, vrátane dobudovania úpravní vôd a výstavby verejných vodovodov spoločne s verejnými kanalizáciami, a tiež na kvalitné monitorovanie vôd, podporu spracovania dát pre efektívnu vodnú politiku SR a v prípade disponibilít zdrojov aj obnovu vodárenskej infraštruktúry.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie počtu aglomerácií nad 2 000 EO s pripojením na kanalizáciu a plnenie záväzkov SR podľa smerníc EÚ,
- zlepšenie stavu odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd aglomerácií do 2 000 EO,
- zvýšenie počtu obyvateľov zásobovaných bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov,
- zvýšenie spoľahlivosti monitorovania vôd,
- vytvorenie komplexného informačného systému o vodách.

Špecifický cieľ: RSO2.6 Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje

Opatrenie: 2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov

Opatrenie: 2.6.2 Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov

Opatrenie: 2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov

Dôležitou súčasťou prechodu na obehové hospodárstvo je oblasť odpadového hospodárstva, ktorého cieľom je zvýšenie miery prípravy na opätovné použitie a recyklácie odpadov a odklon od zneškodňovania odpadov skládkovaním. Súčasťou podporovaných aktivít odpadového hospodárstva bude predchádzanie vzniku odpadov a v súlade s cieľmi a opatreniami Programu odpadového hospodárstva SR taktiež zber a triedenie komunálnych odpadov, mechanicko-biologická úprava zmesového komunálneho odpadu, príprava odpadov na opätovné použitie, recyklácia odpadov, vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovné spracovanie odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo. Strategické plánovanie v oblasti odpadového hospodárstva bude podporené zabezpečením elektronického zberu dát. Potrebne je zabezpečiť informovanosť o obehovom hospodárstve a podporiť koncepčné činnosti v danej oblasti.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie kapacity pre recykláciu a zhodnocovanie odpadov,
- zvýšenie množstva vytriedených odpadov a recyklovaných odpadov.

Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia

Opatrenie: 2.7.3. Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov

Opatrenie: 2.7.4. Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách

V tejto oblasti je dôležitá ochrana biotopov a druhov, najmä v sústave Natura 2000, podpora biodiverzity, ochrany a obnovy ekosystémov a ekosystémových služieb. Vhodnými aktivitami bude realizácia schválených dokumentov starostlivosti, dobudovanie a rozšírenie záchranných staníc pre ohrozené druhy živočíchov a rekonštrukcia objektov určených na výkon funkcií štátnej ochrany prírody, ako aj monitoring biotopov a druhov, odstraňovanie invázií, budovanie zelenej/modrej infraštruktúry, zabezpečenie kontinuity vodných tokov. Realizovaná bude aj systematická podpora revitalizácie zanedbaných a nevyužívaných území v intravilánoch sídiel pri zachovaní pravidiel, že obnovené objekty a územia budú využité vo verejnom záujme a pri ich revitalizácii sa uplatnia vysoké environmentálne kritériá. Podporovaná bude aj obnova a budovanie environmentálnych centier, a to aj v chránených územiach, za účelom zvyšovania environmentálneho povedomia a osvety v širšom kontexte, slúžiacich pre odbornú aj laickú verejnosť.

Očakávané výsledky:

- zlepšenie ochrany a stavu biotopov a druhov a krajinných štruktúr, vrátane boja proti inváznym druhom,
- skvalitnenie sídelného prostredia prostredníctvom zelenej a modrej infraštruktúry,
- podpora ochrany prírody a biodiverzity, a to aj novými prvkami zelenej/modrej infraštruktúry, napr. revitalizáciou a obnovou spojitosti vodných tokov, ako aj odstraňovaním bariér v tokoch,
- znižovanie rozlohy zanedbaných a nevyužívaných území v intravilánoch sídiel a eliminácia ich nepriaznivého vplyvu na životné prostredie,
- zlepšenie environmentálneho povedomia.

Špecifický cieľ: RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka

Opatrenie: 2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy

Opatrenie: 2.8.2 Podpora cyklo dopravy

Implementované budú predovšetkým projekty s rozhodujúcim a systémovým vplyvom na fungovanie a preferenciu verejnej osobnej dopravy. Prioritne sa uvažuje s intervenciami do modernizácie a vytvorenia integrovaných dopravných systémov, výstavby prestupných terminálov a záchytných parkovísk vo veľkých sídelných aglomeráciách a najvyťaženejších dopravných uzloch, výstavby a modernizácie električkových a trolebusových tratí, nákupu mobilných prostriedkov dráhovej, príp. autobusovej mestskej a prímestskej dopravy, modernizácie infraštruktúry existujúcich údržbových základní (depá dopravných podnikov). Súčasťou podpory bude tiež prepojenie a **harmonizácia dopravy (vrátane nemotorovej a hromadnej) v mestských a prímestských oblastiach, zavádzanie nízkoemisných zón a parkovacích politík v mestách**, podpora cyklistickej dopravy v mestách a prímestských oblastiach a opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cestujúcich.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie prístupnosti a atraktivity verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy na celkovej prepravnej práci a **zniženie podielu individuálnej automobilovej dopravy,**
- **zniženie negatívnych vplyvov na životné prostredie vo veľkých aglomeráciách (zniženie hlukovej záťaže, vibrácií, prašnosti a produkcie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov),**
- zlepšenie kvality služieb poskytovaných dráhovou mestskou hromadnou dopravou (MHD),
- **zlepšenie dopravnej infraštruktúry a vytvorenie predpokladov pre zavedenie komplexných zmien v organizácii verejnej dopravy v sídlach,**
- zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo-dopravnej infraštruktúry a jej integrácie s inými druhmi dopravy,
- zvýšený podiel cyklistickej dopravy na celkovej prepravnej práci v mestskej a prímestskej doprave

Strategická nadväznosť na ciele politik - kľúčové projekty

CIEĽ POLITIKY 4 - SOCIÁLNEJŠIA EURÓPA Fond: ESF+/EFRR

Opatrenia v tejto oblasti budú primárne zamerané na podporu zraniteľných a znevýhodnených osôb, ktorými sú napr. dlhodobo nezamestnaní, mladí ľudia vo veku do 29 rokov, starší ako 50 rokov, osoby s nízkou kvalifikáciou, osoby so zdravotným postihnutím, osoby ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením, príslušníci marginalizovaných rómskych komunit (MRK) a migranti. Spoločným očakávaným výsledkom podporovaných intervencií je scitlivenie spoločnosti. V rámci tohto cieľa sa SPR zameriava na:

Špecifický cieľ: RSO4.1 Zvyšovanie účinnosti a inkluzivnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva

S ohľadom na zmeny na trhu práce a krízu vyvolanú šírením pandémie COVID-19 bude potrebné cielene podporovať znevýhodnené osoby pri ich začleňovaní sa na trh práce prostredníctvom individuálneho prístupu, odborného poradenstva, spoluprácou verejných a neverejných poskytovateľov služieb zamestnanosti, regionálnymi a miestnymi orgánmi, a činnosťou sociálnych podnikov. Investície budú potrebné do rozvoja zručností osôb na trhu práce, súvisiace s digitálnou a zelenou transformáciou a do zvyšovania kvality služieb zamestnanosti a ich elektronizácie. Regióny s vysokou nezamestnanosťou budú potrebovať podporu vytvárania pracovných miest a podporu pri samozamestnávaní. Pracovné miesta bude potrebné vytvárať aj v oblasti zeleného hospodárstva.

Výzvou je podpora dostupnej a kvalitnej starostlivosti, ako aj inovatívnych a flexibilných foriem starostlivosti o deti, flexibilných foriem práce a sociálnych (odľahčovacích) služieb pre rodičov malých detí a osoby, ktoré sa starajú o členov a členky spoločnosti odkázaných na pomoc pri sebaobsluže. Rovnoprávne postavenie žien a mužov v zamestnaní, vrátane odmeňovania, je vhodné podporiť lepšou osvetovou činnosťou. Dôležitou je aj aktivizácia seniorov v komunitnom živote a pri podporných činnostiach súvisiacich s rozvojom trhu práce.

Očakávané výsledky ESF+ (ŠC a, b, c, d):

- zvýšenie zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 až 64 rokov do roku 2030 na 76,5 %;
- zníženie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných, osôb s nízkou kvalifikáciou a osôb so zdravotným postihnutím s cieľom priblížiť sa priemeru EÚ;
- menšie rozdiely v regionálnej miere nezamestnanosti;
- vyšší počet znevýhodnených osôb zamestnaných v sociálnej ekonomike;
- individualizovaný prístup pri zabezpečovaní služieb zamestnanosti;
- funkčné partnerstvá v oblasti služieb zamestnanosti;
- lepšia pripravenosť zamestnancov, zamestnávateľov a inštitúcií na zmeny na trhu práce, podpora zelených pracovných miest;
- vyššia účasť rodičov malých detí, predovšetkým žien na trhu práce;
- vyššia aktívna účasť seniorov na živote komunity.

Očakávané výsledky EFRR (ŠC i,):

- vyšší počet aktívne sa rozvíjajúcich sociálnych podnikov;
- lepší prístup na pracoviská poskytujúce služby zamestnanosti pre všetkých klientov, vrátane osôb so zdravotným postihnutím;
- vyšší počet debarierizovaných pracovísk;
- minimálne 1000 nových miest v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov;
- lepšia dostupnosť elektronických služieb zamestnanosti, prístupných aj pre znevýhodnené skupiny.

Špecifický cieľ: RSO4.2 Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu

Prioritou je poskytovať kvalitné, atraktívne a inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, aby absolventi vzdelávania (deti, žiaci, študenti) rozvinuli svoj potenciál, globálne kompetencie a zodpovedne sa pripravili na prechod na vyššie stupne vzdelávania a na trh práce. V oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve je potrebné zlepšiť podporu rodín, najmä v MRK, zabezpečiť prístup k intervenciám v ranom detstve, ako aj zdravotné a sociálne poradenstvo, osvetu a edukáciu dospelých. Je treba stimulovať záujem žiakov o štúdium na stredných odborných školách zatraktívením podmienok štúdia jednotlivých odborov, zabezpečením dostupnosti štúdia a potrebnej vybavenosti a zvýšiť uplatniteľnosť absolventov v odbore. V oblasti ďalšieho vzdelávania je potrebné odstraňovať bariéry v prístupe k celoživotnému vzdelávaniu (CŽV) a rozvíjať jeho kapacity, a to aj prostredníctvom celoživotného poradenstva a individualizovaných foriem vzdelávania, vrátane vzdelávania zamestnancov štátnej a verejnej správy. Nevyhnutnými predpokladmi úspešnej implementácie kvalitného inkluzívneho vzdelávania sú zavádzanie systémových opatrení na predchádzanie diskriminácii, pripravenosť pedagogických a odborných zamestnancov (PZ a OZ), zriaďovateľov a riadiacich zamestnancov škôl a školských zariadení na pôsobenie vo výchovno- vzdelávacom systéme, zabezpečenie dostatočnej kapacity PZ a OZ v školách a školských zariadeniach, prístup ku kvalitnému systému poradenstva a prevencie a odstraňovanie všetkých typov bariér pre zraniteľné a znevýhodnené skupiny na všetkých stupňoch vzdelávania, ako aj lepšie

priestorové, materiálno-technologické a didaktické prostriedky škôl a školských zariadení a ich lepšia spolupráca so všetkými relevantnými aktérmi.

Očakávané výsledky:

- vyššia kvalita a atraktivita vzdelávania prístupného pre každého a vyššia atraktivita učiteľského povolania,
- **vyššia kapacita a kvalita poskytovaných služieb starostlivosti a vzdelávania pre deti vo veku 0 až 7 rokov s dôrazom na deti z ohrozených skupín (deti so zdravotným znevýhodnením a zo sociálne znevýhodneného prostredia), vrátane starostlivosti v prirodzenom prostredí rodiny,**
- **vyššia zaškolenosť, vrátane detí od 3 rokov, v predprimárnom vzdelávaní a jeho lepšia dostupnosť,**
- vyššia účasť dospelých na ČZV, vrátane seniorov a zraniteľných dospelých, najmä vo vzťahu k rýchlo sa meniacim potrebám na trhu práce,
- systém uznávania výsledkov iného, ako formálneho vzdelávania,
- prispôbenie vzdelávania a profilu absolventov požiadavkám trhu práce,
- posilnenie personálnych kapacít a lepšia pripravenosť PZ, OZ a osôb pripravujúcich sa na pôsobenie vo výchovno-vzdelávacom systéme,
- vyššia úroveň mäkkých, prierezových a kľúčových zručností (napr. čitateľská, prírodovedná a matematická gramotnosť, globálne kompetencie) žiakov najmä z ohrozených skupín, zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiakov s prvým jazykom odlišujúcim sa od vyučovacieho jazyka,
- vyšší podiel mladých ľudí zo zraniteľných skupín s vyšším stupňom vzdelania,
- nižší podiel žiakov s predčasne ukončenou školskou dochádzkou zo zraniteľných a znevýhodnených skupín na celkovom počte žiakov v SR,
- eliminácia priestorovej segregácie a diskriminácie detí a žiakov so znevýhodnením vo výchovno-vzdelávacom systéme (rómske deti a žiaci, deti a žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a so zdravotným znevýhodnením),
- vyšší počet osôb, ktoré si zvýšili stupeň vzdelania cez druhošancové vzdelávanie,
- zníženie problémov s prejavmi sociálno-patologických javov (nenávisťné prejavy, šikana, extrémizmus) v školách a školských zariadeniach, ako aj medzi mladými ľuďmi,
- vyššia miera a kvalita debarierizácie a kvalitnejšie priestorové, materiálno-technologické vybavenie škôl na všetkých stupňoch,
- zvýšenie odolnosti vzdelávacieho systému a jeho aktérov voči krízam,
- lepšia dostupnosť infraštruktúry, zabezpečujúcej komplexný rozvoj osobnosti v procese vzdelávania aj so zameraním na fyzickú kondíciu a šport.

Špecifický cieľ: RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunit, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

Špecifický cieľ RSO4.5 Zabezpečenia rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšením odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti, a podpory prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť

Intervencie v oblasti deinštitucionalizácie zariadení a sociálnych služieb budú **podporovať** rozvoj existujúcich a **vznik nových sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru**. Tieto by mali predchádzať umiestňovaniu klientov do zariadení sociálnych služieb a znižovať počet detí v ústavnej starostlivosti. V rámci aktívneho začlenenia je potrebné zvyšovať povedomie verejnosti o právach a živote osôb so zdravotným postihnutím, o násilí v rodinách, na senioroch a o právach detí. Výzvou bude podpora implementácie integrovaného a funkčného systému dlhodobej starostlivosti, jednotnej posudkovej činnosti, jednotnej peňažnej dávky pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, včasnej intervencie, ako aj zatraktívnenie zamestnania odborných zamestnancov v sociálnej a zdravotnej oblasti a otázky spojené s kvalitou sociálnych a zdravotných služieb. Zabezpečenie dostupnosti integrovanej zdravotnej starostlivosti a starostlivosti o duševné zdravie si vyžaduje intervencie zamerané na zrovnoprávnenie dostupnosti kvalitnej zdravotnej starostlivosti a dobudovanie špecializovaných centier, poskytujúcich priestor pre interdisciplinárnu spoluprácu, ako aj intervencie v oblasti preventívnych programov a opatrení. Predpokladom skvalitnenia poskytovanej zdravotnej starostlivosti je dostupnosť modernej zdravotníckej techniky a zariadení v centrách zdravotnej starostlivosti. Je tiež potrebné zabezpečiť dostupnosť všeobecných ambulancií pre deti, dorast a dospelých, ako aj neodkladnej zdravotnej starostlivosti v neatraktívnych mikroregiónoch. **Systematická osvetová, prevenčná a asistenčná práca v MRK zabezpečí prekonávanie bariér v prístupe k starostlivosti a prispeje k lepšej vlastnej starostlivosti o zdravie**. Nevyhnutnou potrebou je tiež lepšia pripravenosť zdravotníckeho personálu v poskytovaní zdravotnej starostlivosti obyvateľom MRK. Pretrvávajúce nedostatky v sociálnych záchranných sieťach a nízka dostupnosť sociálneho, cenovo dostupného a prístupného nájomného bývania si žiadajú cielené intervencie, zamerané na

aktivizáciu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, ako aj na zlepšenie udržateľnosti podmienok a foriem bývania pre takto ohrozené osoby, vrátane detí a ľudí bez domova. Je nutné pokračovať v opatreniach na odstránenie najhorších foriem chudoby, a to aj zavedením opatrení v oblasti komunitného rozvojového plánovania.

Očakávané výsledky:

- nižší počet detí v ústavnej starostlivosti a vyšší podiel detí vychovávaných v rodinných formách náhradnej starostlivosti,
- viac kapacít sociálnych služieb na komunitnej úrovni a ich lepšia dostupnosť,
- zavedený funkčný systém hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- lepšia dostupnosť včasnej intervencie a starostlivosti o deti s rizikovým alebo neštandardným vývinom,
- viac kapacít špecializovaných bezpečných domov pre obeť násillia a dostupné poradenstvo pre osoby zažívajúce násillie (najmä pre ženy, deti a seniorov),
- zavedené respitné služby pre neformálnych opatrovateľov,
- posilnená sieť zariadení poskytujúcich ústavnú starostlivosť v oblasti dlhodobej starostlivosti, vrátane siete mobilných zariadení poskytujúcich dlhodobú starostlivosť v rámci celého územia SR,
- existencia integrovaného zdravotno-sociálneho prístupu v starostlivosti o ľudí,
- lepšia kvalita života osôb odkázaných na dlhodobú starostlivosť,
- zavedený funkčný model integrovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj model virtuálnej integrovanej starostlivosti, vrátane ich vysunutých ambulancií a mobilnej služby, ako aj doplnená sieť samostatných ambulancií v neatraktívnych mikroregiónoch,
- lepšia kvalita a dostupnosť primárnej a dlhodobej zdravotnej starostlivosti, predovšetkým vo vzťahu ku krehkým osobám s komplexnými problémami a obmedzenou funkčnosťou a vo vzťahu k duševnému zdraviu,
- posilnené programy primárnej a sekundárnej prevencie ochorení, s cieľom zabezpečiť znižovanie nerovností v zdraví,
- vytvorenie psycho-sociálnych centier, poskytujúcich dlhodobú starostlivosť komunitného typu o pacientov chronifikovaných psychickými poruchami,
- vyšší počet zdravotných pracovníkov zaradených do špecializačného štúdia, vrátane podpory rezidentského programu a zvyšovanie digitálnych a komunikačných zručností s dôrazom na celoživotné vzdelávanie,
- lepšie podmienky pre zdravie na komunitnej úrovni v MRK,
- **lepší prístup obyvateľov oddelených a segregovaných MRK k sociálnej infraštruktúre** a zvýšenie hygienických štandardov ich bývania,
- viac vysporiadaných vlastníckych vzťahov MRK vo vzťahu k bývaníu,
- nižší počet nelegálnych obydlií, charakterizovaných extrémne nízkymi hygienickými normami,
- vyšší podiel MRK s dostupnou základnou infraštruktúrou a technickou vybavenosťou,
- funkčný systém zberu, aktualizácie údajov a analýz o životných podmienkach MRK,
- efektívna integrácia štátnych príslušníkov z tretích krajín,
- nižší počet dospelých osôb a detí ohrozených rizikom chudoby a sociálneho vylúčenia,
- lepšia dostupnosť individualizovaného poradenstva pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením, s cieľom posilniť kompetencie jednotlivcov riešiť životné potreby,
- lepšia dostupnosť sociálnych služieb krízovej intervencie (terénna, ambulantná, pobytová, dištančná),
- lepšia dostupnosť sociálneho bývania pre špecifické cieľové skupiny,
- vyššia informovanosť osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením o zdraví, zdravej výžive a zdravom životnom štýle,
- vyšší počet sídiel (vrátane MRK) s vypracovanými komunitnými plánmi rozvoja, s dôrazom na rovnosť žien a mužov, nediskrimináciu, identifikáciu potrieb mladých ľudí, osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením a spôsobov ich riešenia, s aktívnym zapojením členov komunít.

CIEĽ POLITIKY 5 – EURÓPA BLIŽŠIE K OBČANOM Fond: EFRR

Špecifický cieľ: RSO5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach

Špecifický cieľ: RSO5.2 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho miestneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach

Opatrenie: 5.1.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite

Opatrenie: 5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a MNO pôsobiacich v komunite alebo partnerov pôsobiacich v komunite

Je potrebné sa zamerať na rozvoj analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov a dlhodobé vzdelávanie pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy, v súlade s platným právnym a kompetenčným rámcom za využitia know-how z budovania príslušných útvarov na úrovni štátu tak, aby výsledkom bol kvalitnejší výkon samosprávnych funkcií, optimalizácia procesov a tvorba lepších verejných politík v územnej samospráve.

Očakávané výsledky:

- vyššia úroveň analyticko-strategických kapacít,
- vyškolené administratívne kapacity v regionálnych a miestnych orgánoch verejnej moci,
- **implementácia prístupov k tvorbe politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb,**
- **implementované projekty územných stratégií.**

Opatrenie: 5.1.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie

Opatrenie: 5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie

Cieľom tejto oblasti podpory je zvýšenie efektívnosti výkonu verejnej správy a zvýšenie kvality poskytovaných verejných služieb zavádzaním rozhodovania a tvorby verejných politík na základe princípov otvoreného vládnutia.

Očakávané výsledky

- posilnená spolupráca medzi samosprávou a občianskou spoločnosťou, vytvorené a efektívne fungujúce medzisektorové partnerstvá,
- zvýšená úroveň vedomostí a povedomia občanov a zamestnancov samosprávy v oblasti participácie, komunikácie a spolupráce,
- zvýšená miera a efektívnosť participácie socioekonomických partnerov a zástupcov občianskej spoločnosti na tvorbe, implementácii a monitoringu verejných politík, vrátane zapojenia marginalizovaných a zraniteľných skupín a mládeže.

Opatrenie: 5.1.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

Opatrenie: 5.2.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

Hlavným cieľom tejto aktivity je predchádzanie problémovým javom a napätiu v komunitách obcí a regiónov, zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov, prevencie kriminality, poskytovania služieb a pomoci pre obeť trestných činov, zvýšenia povedomia a informovanosti občanov.

Očakávané výsledky:

- dobudovanie bezpečnostnej infraštruktúry pre prevenciu kriminality,
- zvýšenie informovanosti občanov (hlavne rizikových skupín obyvateľstva) v oblasti prevencie kriminality,
- zlepšenie prístupu k službám zameraným na pomoc obetiam trestných činov a potencionálnym obetiam trestných činov,

- zvýšené povedomie o demokracii, inštitúciách demokratického štátu, ľudských právach,
- zvýšená kapacita samosprávy predchádzať radikalizácii a ďalším nežiaducim spoločenským javom a schopnosť pracovať s rizikovými zložkami populácie v mestskom aj vidieckom prostredí,
- zvýšená mediálna a informačná gramotnosť a úroveň kritického myslenia občanov a zamestnancov samospráv,
- vypracované analýzy bezpečnostnej situácie, miestne a regionálne deradikalizačné stratégie a ich pravidelný monitoring.

Opatrenie: 5.1.4 a 5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku

Hlavným cieľom tejto aktivity je **zvýšenie záujmu občanov o pohybové aktivity v mestách a obciach a vytvorenie nových príležitostí trávenia voľného času, a to za účelom podpory zdravého životného štýlu občanov, spoločenského/komunitného rozvoja a prevencie kriminality.** Aplikáciou sa prispeje k zvýšeniu pohybových aktivít občanov všetkých vekových skupín, čoho dôsledkom je zdravšia spoločnosť a lepšie začlenenie občanov do sociálnych skupín. Tieto ciele budú naplnené prostredníctvom opatrení na **budovanie regionálnej športovej infraštruktúry, ktorá bude k dispozícii verejnosti pre ich pohybové a športové aktivity,** s cieľom podpory medzigeneračného stretávania sa a trávenia voľného času komunit žijúcich v blízkosti športovísk, vrátane seniorov, či zdravotne postihnutých občanov.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie množstva a kvality miestnej infraštruktúry, slúžiacej pre pohybové, športové a voľno-časové aktivity všetkých vekových skupín,
- získanie vhodných návykov u detí na disciplínu, zodpovednosť, integritu, fair-play a spoluprácu,
- masovejšie využívanie kapacít v podporených objektoch, nárast počtu osôb zapojených do pohybových a voľnočasových aktivít v rámci komunit s dôrazom na prácu s mládežou,
- skvalitnenie analytických a štatistických zdrojov v oblasti vplyvu pohybových aktivít na životný štýl občanov.

Opatrenie: Opatrenie 5.1.5. A Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - mestské oblasti

Opatrenie 5.1.5. B Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov

Opatrenie: Opatrenie 5.2.5. A Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti

Opatrenie 5.2.5. B Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov

Podpora kultúrneho dedičstva, komunitného rozvoja a udržateľného cestovného ruchu by mala byť orientovaná na **revitalizáciu územia, odbornú infraštruktúru, vybavenie a rozvoj destinačného manažmentu regiónov** s využitím ich endogénneho potenciálu a prostredníctvom zvyšovania povedomia návštevníkov i obyvateľov daného územia. Aktíva, ktoré v území existujú, je potrebné zveľaďovať, ako jeden z najdôležitejších prvkov pri rozvoji lokálnych ekonomík, najmä v regiónoch s nízkym potenciálom rastu priemyselných odvetví. Súčasťou podpory by mala byť koordinácia existujúcich aktivít v území, pri reflektovaní existujúcich príležitostí a aktívne iniciovanie vzniku nových pre vylepšenie alebo udržanie konkurenčnej výhody danej destinácie. To zahŕňa podporu a efektívnejšie a intenzívnejšie **využívanie národných kultúrnych pamiatok, ostatnej kultúrnej infraštruktúry, historických a prírodných lokalít, pamiatkových objektov a nevyužívaných objektov, s dôrazom na popularizáciu tradícií a histórie, umenia a kultúry s cieľom posilniť ich edukatívny potenciál, atraktivitu regiónov a zlepšiť podmienky pre kultúru, umenie a komunitné aktivity.** Dôraz bude kladený na širšie sprístupňovanie kultúrneho a prírodného dedičstva verejnosti, pridanú hodnotu vo vzťahu k vzdelávaniu obyvateľov a kreatívnemu priemyslu, **podporu rozvoja miestnej a regionálnej kultúry a kultúry národnostných menšín a komunitný rozvoj v území.** Cieľom aktivít je zachovať, ochrániť a rozvíjať potenciál

kultúrnych, prírodných a iných aktív regiónov a využiť ho na vyvážený rozvoj územia s pozitívnymi dopadmi na komunitný rozvoj, miestnu, či regionálnu zamestnanosť a miestne podnikateľské prostredie.

Očakávané výsledky:

- zvýšenie ekonomického prínosu cestovného ruchu v regiónoch,
- **zlepšenie stavebno-technického stavu a vybavenia kultúrnych pamiatok a kultúrnej infraštruktúry v regiónoch**, historických lokalít a pamiatkových objektov v regiónoch,
- obnova národných kultúrnych pamiatok, vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v zozname svetového dedičstva UNESCO,
- **zlepšenie stavu nevyužívaných objektov a ich využitie pre rozvoj miestnych komunít**,
- **zlepšenie dostupnosti regionálnych, turisticky zaujímavých destinácií a zlepšenie informovanosti o nich**,
- zvýšenie interaktivity prezentovaných informácií a posilnenie turisticko-edukačného potenciálu kultúrnych a prírodných aktív cestovného ruchu,
- akcia Európske hlavné mesto kultúry 2026.

Strategická nadväznosť na ciele politik - komplementárne projekty

CIEĽ POLITIKY 3 - PREPOJENEJŠIA EURÓPA Fond: EFRR/KF

Špecifický cieľ: Špecifický cieľ RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility

Opatrenie: 3.2.3 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. Triedy

Opatrenie: 3.2.4 Miestne komunikácie

Cestná doprava

Rozvinutá sieť diaľnic a rýchlostných ciest je jednou zo základných podmienok pre prehlbovanie ekonomickej integrácie, zabezpečenie voľného pohybu tovarov a pracovnej sily a hospodárskeho rozvoja krajiny. Zároveň si SR plne uvedomuje svoj záväzok k homogenizácii TEN-T, vyplývajúci z nariadenia 1315/2013, t. j. dobudovať základnú sieť TEN-T do konca roku 2030. Prioritou je výstavba diaľnice D1 na úseku D1 Turany – Hubová, ktorý je kľúčový pre dokončenie súvislej časti diaľnice D1 medzi Bratislavou a Košicami a chýbajúcich úsekov diaľnice D3 (severovýchodné prepojenie na Poľsko a ČR). Tam, kde sa neuvážuje s výstavbou diaľnic, budú intervencie zamerané aj na výstavbu rýchlostných ciest. Prioritou je výstavba nových úsekov rýchlostných ciest R2 (aj v súvislosti s transformujúcim sa regiónom Hornej Nitry), R3 a R4 (**Prešovský kraj – dobiehajúci región/catching-up region v rámci iniciatívy EK**), so zameraním na úseky s najvyšším pomerom spoločenských prínosov k nákladom.

V prípade ciest I. triedy bude pozornosť venovaná predovšetkým budovaniu obchvatov a preložiek ciest I. triedy, najmä v úsekoch s nevyhovujúcimi technickými a kapacitnými parametrami tam, kde sa neuvážuje s trasovaním ťahov TEN-T. Konkrétne úseky (vrátane mostov a križovatiek) budú stanovené na základe výsledkov štúdií realizovateľnosti, vykonaných rozborov a bezpečnostných auditov na cestnej sieti SR a budú odrážať zoznam priorít stanovených v spolupráci s útvarami hodnoty za peniaze. Intervencie budú tiež smerovať na zlepšenie nevyhovujúcich parametrov (šírka, smerové a výškové vedenie, únosnosť, bezpečnostné prvky) ciest I. triedy, prestavbu križovatiek a modernizáciu mostov, s cieľom odstraňovania kritických nehodových lokalít na cestnej sieti.

Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti bude podporené investíciami do **modernizácie ciest II. a III. triedy**, prípadne miestnych komunikácií (MK), v súlade s Plánmi udržateľnej mobility regiónov a s cieľmi identifikovanými v územných stratégiách (integrované územné investície), berúc do úvahy vyššiu prioritu nadnárodných a národných riešení. Podpora bude smerovaná prednostne na cesty vedúce k terminálom integrovanej dopravy, resp. železničným staniciam, okrem toho, kde neexistuje cesta I. triedy a na obnovu mostov v zlom až havarijnom

stave. Prípadné investície do MK budú zamerané na **rekonštrukciu MK** a ich objektov v územiach, kde je situácia najviac kritická z pohľadu bezpečnosti a ohrozenia hromadnej dopravy. Doplnkovou súčasťou projektov ciest I., resp. nižšej triedy bude aj **podpora cyklistickej dopravy (ako pridružená investícia) a opatrenia na zvýšenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky.**

Očakávané výsledky:

- odstránenie kľúčových úzkych miest na sieti TEN-T a zvýšenie kapacity a kvality dopravného spojenia s okolitými štátmi, budovaním prioritných úsekov základnej a súhrnnej cestnej siete TEN-T,
- vytvorenie podmienok pre rozvoj pracovných príležitostí a redukcia výrazných regionálnych rozdielov v rámci SR (rozvoj tzv. zaostávajúcich regiónov, podpora transformácie regiónu hornej Nitry),
- zrýchlenie dopravy, eliminácia častých kongescií a časových strát,
- **zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zníženie nehodovosti,**
- **zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zlepšenie životných podmienok v intravilánoch miest a obcí (hlukové zaťaženie, emisie, vibrácie, prašnosť),**
- zlepšenie dopravného napojenia dotknutých regiónov na sieť TEN-T a odklonenie významnej časti výkonov tranzitnej cestnej dopravy z intravilánov miest a obcí,
- zvýšenie kapacity ciest I. triedy v exponovaných úsekoch,
- **zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti,**
- **zvýšenie kapacity dopravného spojenia, kvality mobility a bezpečnosti dopravy v intravilánoch miest a obcí,**
- **zvýšenie podielu cyklistickej dopravy a zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo-dopravnej infraštruktúry a jej integrácie s inými druhmi dopravy.**

Komplementarity medzi fondmi - **kľúčové projekty**

Cieľ politiky 4 (CP 4)

V rámci CP 4 sa zabezpečia komplementarity medzi ESF+ a EFRR, najmä v oblasti podpory lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, zvýšenia kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, zlepšenia prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania, podpory aktívneho začlenenia, a to s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, sociálno-ekonomickú integráciu znevýhodnených osôb a marginalizovaných rómskych komunít a zabezpečiť rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti. Z FST budú synergicky podporované investície s cieľom vytvárania nových pracovných pozícií formou preškolovania, zvyšovania kvalifikácie zamestnancov, pomoc pri hľadaní práce a investície do zakladania nových firiem, podnikateľských inkubátorov a poradenských služieb, ale aj investície v oblasti vzdelávania a sociálnej inklúzie najmä v území najviac postihnutom dôsledkami prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo.

Cieľ politiky 5 (CP 5)

Zdroje EFRR budú môcť byť v rámci CP 5 komplementárne využívané s prostriedkami ESF+, najmä pri budovaní administratívnych a analyticko-strategických kapacít a podpory otvoreného vládnutia, ale aj realizáciou vzdelávacích, komunikačných a osvetových aktivít v oblasti zvýšenia bezpečnosti občanov, obrany demokracie, rozvoja cestovného ruchu a podpory kultúrneho a prírodného dedičstva.

Komplementarity medzi fondmi - **komplementárne projekty**

Cieľ politiky 3 (CP 3)

Prostriedky EFRR, zamerané na výstavbu rýchlostných ciest, modernizáciu a výstavbu ciest I. triedy, podporu regionálnej železničnej dopravy, zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti, vrátane infraštruktúry a rozvoja **cyklo-dopravy a jej infraštruktúry**, ako pridruženej investície k realizovaným projektom budú komplementárne využívané s prostriedkami KF v oblasti dobudovania diaľničných spojení TEN-T a modernizácie železničnej infraštruktúry TEN-T, vrátane uzlov.

Strategický prístup UMR Humenné

Strategický prístup UMR Humenné vychádza z podpory oblastí tvoriacich podmienky pre tvorbu produktov a služieb s vysokou pridanou hodnotou využívajúcich špecifický potenciál UMR – priemyselný, prírodný ľudský a kultúrny kapitál vrátane tradície výroby. Kľúčom je rešpektovanie existujúcich kapacít v území UMR Humenné, ako i v bezprostrednom okolí (biznis sektor, sektor vedy a výskumu). Primárne oblasti, na ktoré priorita cieľi sú

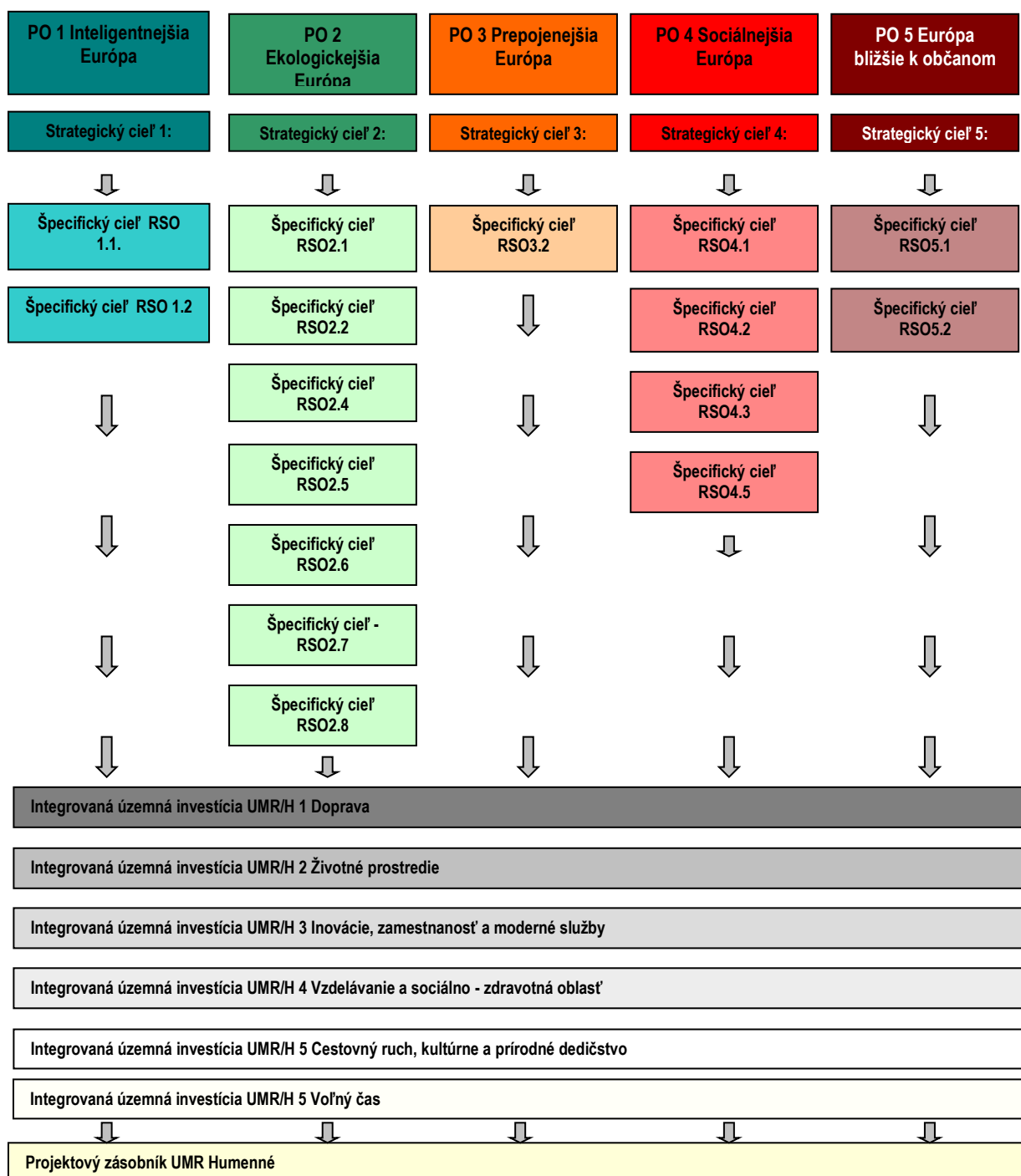
energetika, manažment odpadu, cestovný ruch, IT segment a existujúca priemyselná štruktúra územia. Opatrenia a aktivity realizované v rámci tejto priority sú zamerané na dve základné časti:

Služby a infraštruktúra – rozvoj infraštruktúry umožňujúcej nielen tvorbu nových produktov a služieb, ale i ich šírenie ku koncovým užívateľom.

Rozvoj talentu a inovácií – podpora vzniku nových projektov a podnikov zameraných na produkty a služby s vysokou pridanou hodnotou. Komplementárne opatrenia (definované pod inými špecifickými cieľmi) k tejto prioritě sú zamerané na podporu vzdelávania, vedy a výskumu ako i podmienok pre vznik a stabilizáciu ekonomických aktivít s vysokou pridanou hodnotou a opatrenia zamerané na rozvoj a stabilizáciu ľudského kapitálu prostredníctvom skvalitňovania podmienok pre život v UMR Humenné (verejné priestory, zeleň, voľnočasové aktivity, služby a pod.).

Základný strategický prístup UMR Humenné v kontexte identifikovaných potenciálov, problémov a výziev:

Strategické a špecifické ciele pre UMR Humenné:

V logike hlavného, strategického a špecifických cieľov boli zostavené balíky Integrovaných územných investícií

Integrované územné investície sú jedným z kľúčových nástrojov implementácie IÚS prostredníctvom zdroja Európskeho fondu regionálneho rozvoja v programovom období 2021-2027. IÚI vzniká prepojením minimálne jedného kľúčového projektu s jedným doplnkovým projektom, ktoré sú identifikované v projektovom zásobníku IÚS. Podľa článku 30 Všeobecného nariadenia EÚ sú IÚI realizované prostredníctvom podpory z jedného alebo viacerých fondov, jedného alebo viacerých programov alebo z viac ako jednej priority toho istého programu. Projektové aktivity IÚI a ich logická väzba je identifikovaná vo formulári projektového zámeru IÚI.

Integrovaná územná investícia sa môže realizovať ako individuálny projekt alebo komplexný projekt, pričom IÚI musí prispievať k naplneniu viac ako jedného špecifického cieľa jedného alebo viacerých politických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Za IÚI sa považujú logicky previazané kľúčové a doplnkové projekty financované zo zdrojov Programu Slovensko. V prípade, že sa pridá doplnková projektová aktivita podporovaná z iného zdroja (napr. RRF, CLLD, atď.), ide o integrovaný investičný balík.

Individuálny projekt je projekt jedného žiadateľa v rámci jednej priority IÚS, ktorý však pokrýva viac ako jeden špecifický cieľ politiky súdržnosti EÚ. Individuálne projekty sú vnímané ako kľúčové aktivity IÚI, ktoré významne prispievajú k napĺňaniu cieľov územnej stratégie.

Komplexný projekt je projekt jedného alebo viacerých žiadateľov, ktorý pozostáva z vybraných komplementárnych aktivít v rámci rôznych priorít IÚS. Doplnkové aktivity sú také operácie, ktoré podporujú kľúčovú operáciu a zvyšujú jej vplyv v území.

Kombinovaný projekt je špecifický typ komplexného projektu, ktorý zahŕňa aj činnosti štátnej správy. Kombinovaný projekt (zložka štátnej správy) musí byť schválený príslušným rezortom v Komore štátnej správy.

Tvorba IÚI

Mechanizmus implementácie IÚI dopĺňa dopytovo orientované výzvy, ktoré sa uplatňovali v rámci IROP v projektovom období 2014 – 2020. Príprava územných stratégií a definovanie aktivít a projektových zámerov IÚI prostredníctvom demokratického územného dialógu v rámci Rady partnerstva predstavuje základný prvok pre odklon od implementačného mechanizmu orientovaného na dopyt. Vďaka zníženiu záťaže vyplývajúcej z administratívnych činností SO na regionálnej úrovni sa očakáva výrazná úspora času v procese implementácie.

Pri tvorbe návrhu projektových zámerov IÚI je potrebné prihliadať na rozdelenie alokácie Rady partnerstva / Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ do jednotlivých špecifických cieľov kohéznej politiky. Flexibilita koncentrácie zdrojov do jednotlivých špecifických cieľov jednotlivých Rád partnerstva a Kooperačných rád UMR HUMENNÉ je možná na základe vzájomnej dohody príslušných územných kooperačných štruktúr.

Celá dokumentácia súvisiaca s implementáciou IÚI bude súčasťou informačného a monitorovacieho systému tak, aby bola zabezpečená spoľahlivá evidencia a kontrolovateľný tok informácií.

Vypracovanie IÚS

Základným predpokladom pre implementáciu integrovaných územných investícií je vypracovanie integrovaných územných stratégií ako podmnožiny PHRSR, prípadne ako samostatného dokumentu s ohľadom na povinné náležitosti. (viď kapitola 3 tohto dokumentu)

Schválenie IÚS

Schválenie príslušnej časti predmetného PHRSR (podmnožiny programovej časti – aktivity v súlade s Programom Slovensko; realizačná a finančná časť) je v kompetencii príslušnej Rady partnerstva, príp. Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ.

Definovanie pravidiel oprávnenosti na alokáciu

Riadiaci orgán vypracuje pravidlá oprávnenosti výdavkov pre celú alokáciu jednotlivých územných kooperačných štruktúr, t.j. príručku žiadateľa, príručku pre prijímateľa, príručku pre oprávnenosť výdavkov). Zadefinovanie pravidiel oprávnenosti výdavkov zohľadní rozdelenie alokácie UMR HUMENNÉ do špecifických cieľov a umožní v čase priebežné podávanie ŽoNFP pre projekty, ktoré boli UMR HUMENNÉ schválené ako súčasť projektových zámerov IÚI.

Tvorba projektového zásobníka

Projektový zásobník, resp. návrh rozvojových aktivít pre územie, je vytváraný participatívne za účasti členov komôr Rady partnerstva (členov Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ v prípade aktivít pre UMR HUMENNÉ) a členov tematických komisií zriadených Radou partnerstva.

Na základe rozhodnutia predsedu RP/KR UMR môže byť proces definovania návrhov aktivít otvorený aj širokej verejnosti prostredníctvom dotazníka alebo webového formulára. Výstupom je kontinuálne doplňaný a aktualizovaný projektový zásobník, ktorý administruje technický sekretariát Rady partnerstva alebo AK UMR HUMENNÉ v prípade zoznamu projektov pre UMR HUMENNÉ.

Tvorba projektového zámeru IÚI (PZ IÚI)

Projektový zámer IÚI pripravujú navrhnutí budúci žiadatelia za účasti zamestnancov technických sekretariátov/AK UMR HUMENNÉ, vyskladáním projektových aktivít definovaných v projektovom zásobníku, pričom navrhnutá IÚI musí prispievať k naplneniu minimálne dvoch špecifických cieľov v rámci politických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Výstupom je „projektový zámer IÚI“, v ktorom je popísaný cieľ IÚI; návrh aktivít, ktoré tvoria IÚI vrátane identifikovaných navrhnutých nositeľov a indikatívneho rozpočtu pre realizáciu IÚI. Pre vypracovanie PZ IÚI nie je potrebné disponovať vopred vypracovanou projektovou dokumentáciou a ďalšími prílohami potrebnými pre dopracovanie ŽoNFP. PZ IÚI by mal byť v súlade s Prílohou č. 6 Metodiky tvorby a implementácie PHRSR.

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych/miestnych sektorových stratégií.

Prediskutovanie integrovaného charakteru projektového zámeru IÚI

Vypracovaný projektový zámer je vstupom do tzv. územného prediskutovania IÚI, ktorého sa môžu zúčastňovať členovia tematických pracovných skupín Rady partnerstva. Účelom územného prediskutovania návrhu IÚI je posúdenie integrovaného charakteru navrhnutej IÚI z hľadiska rôzne tematicky zaradených územných partnerov, pričom tento procesný krok je dobrovoľný, realizovaný na základe potreby hlbšej diskusie, identifikovanej pri príprave PZ IÚI a jej posúdenia z hľadiska súladu s IÚS a regionálnymi/ miestnymi sektorovými stratégiami.

Členovia tematických pracovných skupín sa môžu oboznámiť s návrhom projektového zámeru IÚI a vypracovať „odborné stanovisko“, ktoré má nezáväzný charakter, vrátane odporúčaných doplnení aktivít alebo ich úpravy za účelom maximalizácie pozitívneho dopadu investície na územie a jeho obyvateľov. Koordinovanie vypracovania odborného posudku tematickými pracovnými skupinami zabezpečujú kapacity technického sekretariátu, resp. AK UMR.

Predbežná konzultácia projektového zámeru IÚI

Formulár projektového zámeru spolu so stanoviskom TS/AK UMR HUMENNÉ k súladu IÚI so strategickým rámcom IÚS a sektorovými stratégiami môže zaslať technický sekretariát AK UMR HUMENNÉ na územne príslušné regionálne centrum ako vysunuté pracovisko MIRRI SR za účelom konzultácie PZ IÚI a logickej previazanosti jednotlivých projektových aktivít s cieľom minimalizovania potenciálnych problémov pri následnom overení žiadosti o nenávratný finančný príspevok na úrovni RO/SO podľa pravidiel platných pre výber projektov.

Predloženie PZ IÚI Rade partnerstva

Vypracovaný PZ IÚI, ktorý bol prípadne upravený na základe diskusií v tematických komisiách a konzultácii s RC, predkladá TS/AK UMR HUMENNÉ príslušnej Rade partnerstva/ Kooperačnej rade UMR HUMENNÉ na schvaľovanie. Súčasťou dokumentácie predkladanej RP/KR UMR HUMENNÉ je posudok TS/AK UMR HUMENNÉ o súlade IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych/miestnych sektorových stratégií.

Výber / schvaľovanie projektových zámerov IÚI

Výber a schvaľovanie projektových zámerov IÚI pre podporu zo zdrojov fondov EÚ je v kompetencii Rady partnerstva, resp. Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ pre IÚI UMR HUMENNÉ. Spôsob hlasovania RP/ KR UMR HUMENNÉ upravuje Štatút a rokovací poriadok RP/KR UMR HUMENNÉ.

Výstupom hlasovania Rady partnerstva, príp. Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ je zoznam vybraných IÚI, ktorý administruje technický sekretariát Rady partnerstva, prípadne AK UMR HUMENNÉ.

Po schválení projektových zámerov IÚI nositelia projektových aktivít (budúci kľúčoví a doplnkoví prijímatelia) môžu iniciovať proces verejného obstarávania pre realizáciu príslušných projektových aktivít IÚI.

Notifikovanie RO o pripravených PZ IÚI pre vyhlásenie výzvy

Zoznam vybraných IÚI na základe hlasovania Rady partnerstva, príp. Kooperačnej rady UMR HUMENNÉ je zaslaný technickým sekretariátom, príp. AK UMR HUMENNÉ RO cez informačný monitorovací systém (IMS).

Príprava a vyhlásenie výzvy (§24 ods. 3 Zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) pre implementáciu IÚI

RO zabezpečí, na základe identifikovaných aktivít IÚI, oslovenie vecne príslušných SO. Dotknuté SO pripravujú podklady pre výzvu (vrátane príloh a dokumentov), ktoré sú ďalej skordinované a spracované do jednej integrovanej výzvy pre jednu konkrétnu indikovanú IÚI, vrátane všetkých jej projektových aktivít. Výzva pre žiadateľa bude zverejnená elektronickou formou prostredníctvom IMS.

Vypracovanie žiadosti o poskytnutie príspevku (ďalej len "žiadosť o NFP") pre IÚI

Na vyhlásenú zjednodušenú výzvu pre IÚI budú reagovať navrhnutí a schválení nositelia aktivít (žiadatelia) vypracovaním projektovej žiadosti o NFP. Na jednu spoločnú výzvu pre IÚI môžu predložiť projektívni partneri viac projektových žiadostí pokrývajúcich projektové aktivity IÚI, pričom jedna projektová žiadosť združuje aktivity konkrétneho žiadateľa vo vecnom gestorstve jedného SO.

V žiadosti o NFP je identifikovaná hlavná (kľúčová) projektová aktivita IÚI, ktorá má najväčší rozsah, je najnákladnejšia a jej realizácia podmieňuje realizáciu doplnkových aktivít. Jedna IÚI môže mať viac kľúčových projektov, pokiaľ tieto kľúčové aktivity vecne spadajú pod rozdielne SO. Pri vypracovaní žiadosti o NFP a koordinácii úloh hlavného a ostatných projektových partnerov sú súčinné kapacity technického sekretariátu, prípadne AK UMR HUMENNÉ.

Overenie súladu ŽoNFP a PZ IÚI

Pred odoslaním ŽoNFP projektov v rámci IÚI prostredníctvom IMS je vypracovaná ŽoNFP, vrátane príloh žiadosti posúdená kapacitami TS / AK UMR HUMENNÉ z pohľadu súladu informácií so schválenou PZ IÚI.

TS/ AK UMR HUMENNÉ kontrolujú súlad informácií PZ IÚI a ŽoNFP:

- súlad výšky rozpočtu v ŽoNFP, s možnou flexibilitou do 15% oproti indikatívnemu rozpočtu uvedenom v PZ IÚI
- súlad aktivít v ŽoNFP s aktivitami uvedenými v PZ IÚI
- súlad harmonogramu realizácie aktivít v ŽoNFP s indikatívnym harmonogram uvedeným v PZ IÚI

- súlad žiadateľa s navrhnutým žiadateľom pri schvaľovaní PZ IÚI.

V prípade indikovaného nesúladu informácií v ŽoNFP s informáciami uvedenými v schválenom PZ IÚI, sa vracia ŽoNFP (vrátane vypracovaných príloh ŽoNFP) do procesného kroku 9. Výber a schvaľovanie PZ IÚI, v ktorom príslušná RP/ KR UMR HUMENNÉ opätovne prehodnotí investíciu ako PZ IÚI a v prípade jej schválenia môže byť podaná ako ŽoNFP.

V prípade, že informácie v ŽoNFP sú v súlade s informáciami uvedenými v schválenom PZ IÚI, môže byť ŽoNFP odoslaná cez IMS do procesu konania o ŽoNFP.

Overenie kompletnosti ŽoNFP

Kompletnosť vypracovanej žiadosti o NFP, predloženej prostredníctvom IMS je formálne skontrolovaná kapacitami Regionálnych centier (MIRRI SR). V prípade chýbajúcich informácií alebo príloh je žiadateľ oslovený zo strany Regionálnych centier na doplnenie chýbajúcich podkladov.

Administratívne overenie ŽoNFP

Administratívne overenie žiadosti o NFP je realizované na úrovni RO/SO podľa pravidiel platných pre výber projektov (článok 73 Nariadenia EÚ). Ide o overenie splnenia podmienok poskytnutia príspevku z fondov EÚ (kompletnosť, správnosť, zákonnosť dokumentácie). Konanie o žiadosti realizuje vecne príslušné SO (poskytovateľ) v súčinnosti s RO. Predmetom overenia je súlad žiadosti o NFP s podmienkami na poskytnutie pomoci.

Kritériá na overenie výberu aktivít pozostávajú z posúdenia nasledovných kritérií:

- Posúdenie rozpočtových položiek z hľadiska oprávnenosti, efektívnosti, účelnosti a hospodárnosti
- Posúdenie administratívnych kapacít prijímateľa (partnerov)
- Posúdenie spôsobu implementácie aktivít
- Posúdenie udržateľnosti projektu

Výstupom je vydanie rozhodnutia o NFP. V prípade schválenia žiadosti o NFP sa pristúpi k podpisu zmluvy o poskytnutí NFP pre IÚI.

Rozhodnutie o ŽoNFP

Zmluva o podpore poskytnutí NFP pre IÚI sa uzatvára medzi žiadateľom a RO, príp. SO zodpovedným za implementáciu vecne príslušných aktivít, pričom IÚI môže mať identifikovaných viacero žiadateľov, podľa príslušnosti ich aktivít k SO. Každý žiadateľ následne uzatvorí samostatnú zmluvu o podpore projektu IÚI s poskytovateľom. Zároveň platí, že kľúčovým partnerom je vždy žiadateľ zodpovedný za implementáciu kľúčovej aktivity.

Medzi hlavným partnerom a ostatnými projektovými partnermi IÚI sú uzavreté osobitné zmluvy, definujúce úlohy a povinnosti jednotlivých zúčastnených strán pri implementácii aktivít IÚI tak, aby bola zabezpečená koordinácia a synergické účinky jednotlivých aktivít v rámci konkrétnej IÚI.

Integrovaný investičný balík - súbor vzájomne prepojených a súvisiacich projektov, ktorého realizácia ako celku je potrebná pre naplnenie niektorej z priorit IÚS. Jadrom integrovaného projektového balíčka je spravidla kľúčový projekt IÚI, ktorého efekt je podporený doplnkovými projektmi. Integrovaný investičný balíček je financovaný komplementárne aj z iných zdrojov ako fondov EÚ, implementovaných napríklad v rámci Plánu obnovy a odolnosti, Plánu spravodlivej transformácie alebo Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ 2023 – 2027.

Projektový zámer IÚI – je súhrn informácií o všetkých projektových aktivitách IÚI prispievajúcich k naplneniu minimálne 2 špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ, identifikovaných v projektovom zásobníku IÚS, ktoré

žiadateľ navrhuje na koordinovanú realizáciu prostredníctvom IÚI. Schválený projektový zámer IÚI príslušnou územnou kooperačnou štruktúrou je následne spracovaný do žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Definovanie projektového zámeru IÚI je základným krokom pre schválenie financovania IÚI prostredníctvom poskytnutia príspevku z fondov EÚ v programovom období 2021-2027. Projektový zámer IÚI schvaľuje príslušná Rada partnerstva alebo Kooperačná rada UMR HUMENNÉ, pričom musí prispievať k naplneniu priorít a cieľov IÚS.

Projektová aktivita je základný prvok (najnižšej úrovne) v rámci IÚI. Pozostáva z konkrétnych činností, ktoré sú merateľné. Aktivita môže byť kľúčová alebo doplnková. Súbor projektových aktivít jedného žiadateľa spadajúcej do vecnej gescii jedného SOje predmetom jednej ŽoNFP. Charakter takéhoto súboru aktivít sa dá chápať ako príklad jedného projektu v rámci dopytového mechanizmu programovom období 2014-2020 – napríklad budovanie cyklotrasy, modernizácia cesty, rekonštrukcia zelenej strechy atď. Projektové aktivity identifikované pre IÚS sa zaraďujú do projektového zásobníka.

Projektový zásobník je súčasťou IÚS. Obsahuje navrhované kľúčové ako aj doplnkové projektové aktivity. Tento zoznam je možné počas implementácie IÚS rozšíriť na základe návrhu sociálno-ekonomických partnerov v súlade so schválenou a platnou IÚS. Projektové aktivity uvedené v zásobníku musia byť plne v súlade s regionálnymi a miestnymi sektorovými stratégiami a plánmi (napr. Plán udržateľnej mobility). V prípade, že aktivita nie je súčasťou príslušnej sektorovej stratégie či plánu, resp. nie je v súlade s jej smerovaním, je potrebné iniciovať aktualizáciu predmetného strategického dokumentu do začatia fyzickej realizácie schválenej žiadosti o NFP.

Kľúčová aktivita je aktivita strategického významu, ktorá rozhodujúcim spôsobom prispieva k plneniu cieľov IÚS a sú na ňu naviazané doplnkové aktivity IÚI, ktorých realizácia by bez kľúčovej aktivity negenerovala žiadany efekt.

Integrovaná územná investícia UMR/H 1 **Udržateľná mobilita územia**

Očakávané výsledky:

- zrýchlenie dopravy, eliminácia častých kongescií a časových strát,
- **zvýšenie bezpečnosti a plynulosti** cestnej premávky a zníženie nehodovosti,
- **zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zlepšenie životných podmienok v intravilánoch miest** a obcí (hlukové zaťaženie, emisie, vibrácie, prašnosť),
- **zlepšenie dopravného napojenia** dotknutých regiónov na sieť TEN-T a odklonenie významnej časti výkonov tranzitnej cestnej dopravy z intravilánov miest a obcí,
- **zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti,**
- **zvýšenie kapacity dopravného spojenia, kvality mobility a bezpečnosti dopravy** v intravilánoch miest a obcí,
- zvýšenie podielu cyklistickej dopravy a zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo-dopravnej infraštruktúry a jej **integrácie s inými druhmi dopravy.**

Oblasť 1 - 01 Multimodálna doprava

Kľúčový projekt UMR/H - 1 - 01 - 1 Výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy (autobusová a železničná doprava)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 01 - 2

Výstavba záchytných parkovísk (P+R, B+R, K+R, P+G)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 01 - 3

Inštalácia čítačiek a aktuálnosti obsadenosti záchytných parkovísk

Projektový zámer: Zámerom je výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy, ktorá bude prepájať autobusovú, ako aj železničnú dopravu v meste Humenné. Projekt je zameraný na zlepšenie kvality verejnej dopravy nielen pre obyvateľov samotného mesta Humenné, ale aj príľahlých obcí, ktoré sú súčasťou UMR Humenné. Integrovanou súčasťou kľúčového projektu je nadväzujúca výstavba záchytných parkovísk, ako aj moderných technológií zameraných na monitoring obsadenosti parkovacích miest.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka

Opatrenie: 2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy

Opatrenie: 2.8.2 Podpora cyklo-dopravy

Súvisiace typy akcií:

- výstavba a modernizácia tratí dráhovej MHD vrátane prvkov preferencie MHD;
- obnova a modernizácia mobilných prostriedkov dráhovej MHD (električky a trolejbusy) a vozidiel zabezpečujúcich MHD a prímestskú dopravu (autobusy na alternatívny pohon vrátane súvisiacej plniacej a nabíjajúcej infraštruktúry);

- **výstavba a modernizácia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy** (napr. **prestupných terminálov a záchytných parkovísk, zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy**);
- vybudovanie a modernizácia technickej základne na opravu a údržbu vozového parku MHD;
- **zabezpečenie tarifných, informačných a dispečerských systémov**;

Prijímatelia opatrenia 2.8.1. sú najmä:

- **Železnice Slovenskej republiky**;
- **dopravcovia (autobusová doprava)**;
- **VÚC, mestá a obce v UMR Humenné** (verejná osobná doprava);

Oblasť 1 - 02 Inteligentná doprava

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 1

Inštalácia kamerových systémov na posilnenie bezpečnosti v doprave

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 2

Inštalácia inteligentných zastávok

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 3

Systém inteligentného riadenia dopravy pomocou cestnej dopravnej signalizácie na križovatkách

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 4

Smart verejné osvetlenie v doprave

Projektový zámer: Doplnkové aktivity sú zamerané na inštaláciu moderných monitorovacích systémov v doprave na zlepšenie bezpečnosti, plynulosti dopravy, ako aj systémy založené na smart technológiách v oblasti verejného osvetlenia.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy

Opatrenie: 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Hlavným predmetom podpory bude zabezpečenie rozvoja miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických riešení.

Očakávané výsledky:

- zapájanie občanov do verejného života a podpora nástrojov pre participáciu občanov na správe vecí verejných,
- **zavádzanie inovácií inteligentnej špecializácie v miestnej a regionálnej samospráve,**
- **zefektívnenie využívania zdrojov v regióne a meste, vrátane monitorovania súvisiacej infraštruktúry a inteligentného odpadového hospodárstva,**
- **vytvorenie možnosti širokého a dostupného využitia služieb inteligentnej mobility pre dopravu osôb a prepravu tovarov (inteligentné dopravné systémy, inteligentné dáta),**
- rozvoj a budovanie infraštruktúry pre alternatívne formy, tvorba podmienok pre použitie prepojených automatizovaných a autonómnych dopravných prostriedkov.

Špecifický cieľ: Špecifický cieľ RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility

Opatrenie: 3.2.3 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. Triedy

Opatrenie: 3.2.4 Miestne komunikácie

Očakávané výsledky:

- vytvorenie podmienok pre rozvoj pracovných príležitostí a redukcia výrazných regionálnych rozdielov v rámci SR (rozvoj tzv. zaostávajúcich regiónov, podpora transformácie regiónu hornej Nitry),
- zrýchlenie dopravy, eliminácia častých kongescií a časových strát,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zlepšenie životných podmienok v intravilánoch miest a obcí (hlukové zaťaženie, emisie, vibrácie, prašnosť),
- zlepšenie dopravného napojenia dotknutých regiónov na sieť TEN-T a odklonenie významnej časti výkonov tranzitnej cestnej dopravy z intravilánov miest a obcí,
- zvýšenie kapacity ciest I. triedy v exponovaných úsekoch,
- zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti,
- zvýšenie kapacity dopravného spojenia, kvality mobility a bezpečnosti dopravy v intravilánoch miest a obcí,

Oblasť 1 - 03 Nemotorová doprava

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 1

Vybudovanie siete cyklo dopravných ciest na území UMR

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 2

Výstavba dobíjajúcich staníc pre elektrobicykle

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 3

Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu

Projektový zámer: Zámerom projektov je doplnenie infraštruktúry pre podporu ekologicky prijateľnej dopravy - cyklo doprava. Súčasťou projektov je zabezpečenie infraštruktúry pre dobíjanie energií pre elektrobicykle.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO2.8 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka

Opatrenie: 2.8.1 Rozvoj verejnej dopravy

Opatrenie: 2.8.2 Podpora cyklo dopravy

Očakávané výsledky:

- zvýšenie prístupnosti a atraktivity verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy na celkovej prepravnej práci a zníženie podielu individuálnej automobilovej dopravy,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie vo veľkých aglomeráciách (zníženie hlukovej záťaže, vibrácií, prašnosti a produkcie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov),
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry a vytvorenie predpokladov pre zavedenie komplexných zmien v organizácii verejnej dopravy v sídlach,
- zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo-dopravnej infraštruktúry a jej integrácie s inými druhmi dopravy,
- zvýšený podiel cyklistickej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce v mestskej a prímestskej doprave

Oblasť 1 - 04 Dostupnosť územia

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 04 - 1

Miestne komunikácie

Projektový zámer: Zámerom projektov je zlepšenie dostupnosti územia hlavne v oblasti rekonštrukcie a výstavby miestnych komunikácií.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: Špecifický cieľ RSO3.2 Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility

Opatrenie: 3.2.4 Miestne komunikácie

Očakávané výsledky:

- zrýchlenie dopravy, eliminácia častých kongescií a časových strát,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zlepšenie životných podmienok v intravilánoch miest a obcí (hlukové zaťaženie, emisie, vibrácie, prašnosť),
- zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti,
- zvýšenie kapacity dopravného spojenia, kvality mobility a bezpečnosti dopravy v intravilánoch miest a obcí,

Kontrola súladu PZ IÚI UMR Humenné so špecifickými cieľmi politiky súdržnosti a sektorovými regionálnymi/miestnymi stratégiami

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych / miestnych sektorových stratégií. Vzhľadom na to, že strategické rámce regionálnych/miestnych stratégií sa môžu líšiť, činnosti IÚI sú klasifikované podľa politických a špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Pre účel prehľadu jednotlivých aktivít IÚI, ich priradenie k špecifickým cieľom politiky súdržnosti EÚ, súlad so sektorovými stratégiami ako aj stav projektovej pripravenosti, je využívaná prehľadová tabuľka.

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele			PO1	PO2						PO3	PO4			PO5	
Špecifický cieľ	Aktivita	K/D	1.2	2.1	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	3.2	4.2	4.3	4.5	5.1	5.2
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 1	01 - 1	●						●	●					
		01 - 2	D						●						
		01 - 3	D	●											
		02 - 1	D	●							●				
		02 - 2	D	●							●				
		02 - 3	D	●							●				
		02 - 4	D	●							●				
		03 - 1	D							●					
		03 - 2	D							●					
		03 - 3	D							●					
		04 - 1	D								●				

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele		Stav projektovej dokumentácie	Význam pre sektorovú stratégiu	
Špecifický cieľ	Aktivita			
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 1	01 - 1	R	Enviro / Mobilita/Digital
		01 - 2	R	Enviro / Mobilita
		01 - 3	R	Enviro / Mobilita/Digital

	02 - 1	R	Enviro / Mobilita/Digital
	02 - 2	R	Enviro / Mobilita/Digital
	02 - 3	R	Enviro / Mobilita/Digital
	02 - 4	R	Enviro / Mobilita/Digital
	03 - 1	R	Enviro / Mobilita
	03 - 2	R	Enviro / Mobilita
	03 - 3	R	Enviro / Mobilita
	04 - 1	R	Enviro / Mobilita

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Integrovaná územná investícia UMR/H 2 **Zelené územie**

Oblasť 2 - 01 Energetická efektívnosť verejných budov a OZE

Kľúčový projekt UMR/H - 2 - 01 - 1 Zatepľovanie verejných budov

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 01 - 2

Podpora budovania zelených striech a fasád

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 01 - 3

Využívanie OZE v systémoch zásobovanie energiou (panely, kolektory, fotovoltaiky na strechy verejných budov)

Projektový zámer: Zámerom je zníženie energetickej náročnosti verejných budov prostredníctvom zatepľovania a využívania obnoviteľných zdrojov energií. Zámerom je rovnako vyrovnávanie energetickej bilancie prostredníctvom budovania zelených striech a fasád.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

CIEĽ POLITIKY 2 – EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA Fond: EFRR/KF/ENRAF

Špecifický cieľ: RSO2.1 Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií

Opatrenie: 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov

Očakávané výsledky:

- príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti energetickej efektívnosti do roku 2030 a strategických cieľov prechodu EÚ na uhlíkovú neutralitu do roku 2050,
- systematická podpora energetickeho plánovania, koordinácie a rozvoja udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky (prostredníctvom vytvorenia siete energetických centier a posilnením energetickeho manažmentu samospráv) a podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti, znižovanie emisií skleníkových plynov a využívanie OZE s cieľom optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu, vrátane zvyšovania informovanosti v oblasti energetickej efektívnosti,
- podpora implementácie opatrení energetickej efektívnosti s cieľom prispieť k zníženiu konečnej energetickej spotreby a plneniu záväzkov špecifikovaných v Integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne SR,
- zvýšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a prevádzkach prostredníctvom podpory zavádzania energeticky efektívnych opatrení, SMART technológií, meracej a riadiacej techniky,
- rozšírenie vysoko energeticky efektívneho a dekarbonizovaného fondu budov a aktivizácia digitalizácie budov,
- zintenzívnenie miery nákladovo-efektívnych hĺbkových obnov bytových budov a zvýšenie tempa hĺbkovej obnovy verejných budov s uplatňovaním prvkov na ochranu prírody a biodiverzity a zelenej infraštruktúry,

- zvýšenie počtu budov vybavených systémami riadenia a automatizácie budovy a počtu budov vybavených prvkami na nabíjanie elektrických vozidiel (infraštruktúra vedenia, nabíjacie stanice),
- zníženie energetickej náročnosti distribúcie tepla/chladu, efektívnejšie využitie kapacity existujúcich systémov CZT (napojením nových odberateľov) a zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou,

Špecifický cieľ: RSO2.2 Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené

Opatrenie: 2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

Očakávané výsledky:

- **príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti využívania OZE,**
- vyššia miera využívania OZE v podnikoch a domácnostiach,
- zvyšovanie podielu OZE v systémoch zásobovania teplom a chladom, ako aj zvyšovanie podielu OZE v energonosičoch, vrátane biometánu a zeleného vodíka, najmä pre zabezpečenie vykurovania a chladenia,
- **zvýšenie podielu OZE v individuálnom vykurovaní a chladení,**
- zvýšenie využívania OZE v prostredí energetických spoločností a aktívnych odberateľov,
- **urýchlenie prechodu na nákladovo efektívny, udržateľný a bezpečný systém zásobovania energiou, znížovanie emisií a zlepšovanie kvality ovzdušia.**

Oblasť 2 - 02 Obehové/odpadové hospodárstvo

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 1

Výstavba RE-USE centra

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 2

Vybudovanie zariadenia pre zber a zhodnocovanie BRKO

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 3

Nákup vybavenia/techniky zberného dvora, resp. kompostárne

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 4

Zavádzanie motivačných a PAYT systémov

Projektový zámer: Zámerom je vybudovanie infraštruktúry potrebnej na implementáciu systémov obehového hospodárstva. Zámerom je obstaranie vybavenia zberných dvorov, ako aj zavádzanie systémov motivácie obyvateľov a právnických osôb.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO2.6 Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje

Opatrenie: 2.6.1 Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov

Opatrenie: 2.6.2 Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov

Opatrenie: 2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov

Očakávané výsledky:

- zvýšenie kapacity pre recykláciu a zhodnocovanie odpadov, zvýšenie množstva vytriedených odpadov a recyklovaných odpadov

Špecifický cieľ: RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy

Opatrenie: 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Hlavným predmetom podpory bude zabezpečenie rozvoja miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických riešení.

Očakávané výsledky:

- zapájanie občanov do verejného života a podpora nástrojov pre participáciu občanov na správe vecí verejných,
- **zavádzanie inovácií inteligentnej špecializácie v miestnej a regionálnej samospráve,**
- **zefektívnenie využívania zdrojov v regióne a meste, vrátane monitorovania súvisiacej infraštruktúry a inteligentného odpadového hospodárstva,**
- vytvorenie možností širokého a dostupného využitia služieb inteligentnej mobility pre dopravu osôb a prepravu tovarov (inteligentné dopravné systémy, inteligentné dáta),
- rozvoj a budovanie infraštruktúry pre alternatívne formy, tvorba podmienok pre použitie prepojených automatizovaných a autonómnych dopravných prostriedkov.

Oblasť 2 - 03 Kanalizácie, čističky odpadových vôd a vodovody

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 1

Obnova stokovej siete a ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 2

Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2000 EO

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 3

Výstavba vodovodov a kanalizácií v aglomeráciách do 2000 EO

Projektový zámer: Zámerom je dostavba a modernizácia infraštruktúry odvádzania a čistenia odpadových vôd nielen v meste Humenné, ale aj v príľahlých obciach UMR, ktoré sú jeho súčasťou.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO2.5 Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva

Opatrenie 2.5.3 Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch

Opatrenie 2.5.5 Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch

Opatrenie 2.5.7 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO

Očakávané výsledky:

- zvýšenie počtu aglomerácií nad 2 000 EO s pripojením na kanalizáciu a plnenie záväzkov SR podľa smerníc EÚ,
- zlepšenie stavu odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd aglomerácií do 2 000 EO,
- zvýšenie počtu obyvateľov zásobovaných bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov,
- zvýšenie spoľahlivosti monitorovania vôd,
- vytvorenie komplexného informačného systému o vodách.

Oblasť 2 - 4 Adaptácia na zmenu klímy/modrá a zelená infraštruktúra/biodiverzita

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 1

Revitalizáci protipovodňových opatrení na území UMR

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 2

Revitalizácia malých vodných tokov

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 3

Budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 4

Revitalizácia verejných priestranstiev/výsadba novej zelene

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 5

Regenerácia verejných priestorov na sídliskách

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 6

Podpora biologickej a krajinej diverzity

Projektový zámer: Zámerom je výstavba zariadení a realizácia opatrení potrebných na zlepšenie odtokových pomerov vodných tokov, vodozádržných opatrení a opatrení potrebných na ochranu a podporu biologickej a krajinej diverzity. Zámerom je revitalizácia a rozširovanie zelených plôch v intraviláne mesta. Uvedené opatrenia pomôžu v prípade udržiavania vyhovujúcich klimatických pomerov v meste a jeho okolí.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO2.4 Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy

Opatrenie: 2.4.1. Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami

Očakávané výsledky:

- zvýšenie počtu obyvateľov využívajúcich adaptačné opatrenia vrátane protipovodňových,
- podpora zelenej infraštruktúry s pozitívnym vplyvom na zadržiavanie vody v krajine,
- rozvoj, obnova a posilnenie technických a logistických kapacít, vrátane riadiacich, záchranných zložiek a samosprávy, ako aj materiálnej podpory dobrovoľníkov a zaistenia miestnych zdrojov,
- zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí prostredníctvom posilnenia intervenčných kapacít záchranných zložiek a podpory opatrení nevyhnutných pre včasnú a efektívnu intervenciu,
- zvýšenie efektívnosti manažmentu rizík, vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí,
- podpora realizácie adaptačných opatrení vrátane budovania odborných kapacít.

Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7 Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia

Opatrenie: 2.7.3. Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov

Opatrenie: 2.7.4. Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách

Očakávané výsledky:

- zlepšenie ochrany a stavu biotopov a druhov a krajinných štruktúr, vrátane boja proti inváznym druhom,
- skvalitnenie sídelného prostredia prostredníctvom zelenej a modrej infraštruktúry,
- podpora ochrany prírody a biodiverzity, a to aj novými prvkami zelenej/modrej infraštruktúry, napr. revitalizáciou a obnovou spojitosti vodných tokov, ako aj odstraňovaním bariér v tokoch,
- znižovanie rozlohy zanedbaných a nevyužívaných území v intravilánoch sídiel a eliminácia ich nepriaznivého vplyvu na životné prostredie,
- zlepšenie environmentálneho povedomia.

Kontrola súladu PZ IÚI UMR Humenné so špecifickými cieľmi politiky súdržnosti a sektorovými regionálnymi/miestnymi stratégiami

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych / miestnych sektorových stratégií.

Vzhľadom na to, že strategické rámce regionálnych/miestnych stratégií sa môžu líšiť, činnosti IÚI sú klasifikované podľa politických a špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Pre účel prehľadu jednotlivých aktivít IÚI, ich priradenie k špecifickým cieľom politiky súdržnosti EÚ, súlad so sektorovými stratégiami ako aj stav projektovej pripravenosti, je využívaná prehľadová tabuľka.

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele			PO1	PO2						PO3	PO4			PO5		
Špecifický cieľ	Aktivita	K/D	1.2	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6	2.7	3.2	4.2	4.3	4.5	5.1	5.2	
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 2	01 - 1	K	●												
		01 - 2	D	●												
		01 - 3	D		●											
		02 - 1	D					●								
		02 - 2	D					●								
		02 - 3	D					●								
		02 - 4	D	●												
		03 - 1	D					●								
		03 - 2	D					●								
		03 - 3	D					●								
		04 - 1	D				●									
		04 - 2	D				●									
		04 - 3	D							●						
		04 - 4	D							●						
04 - 5	D							●								
04 - 6	D							●								

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele		Stav projektovej dokumentácie	Význam pre sektorové stratégie	
Špecifický cieľ	Aktivita			
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 2	01 - 1	R	Enviro / Hosp / Social
		01 - 2	R	Enviro / Hosp / Social
		01 - 3	R	Enviro / Hosp / Social
		02 - 1	R	Enviro / Hosp / Social
		02 - 2	R	Enviro / Hosp / Social
		02 - 3	R	Enviro / Hosp / Social
		02 - 4	R	Enviro/Digital
		03 - 1	R	Enviro / Hosp / Social
		03 - 2	R	Enviro / Hosp / Social

	03 - 3	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 1	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 2	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 3	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 4	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 5	R	Enviro / Hosp / Social
	04 - 6	R	Enviro / Hosp / Social

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Integrovaná územná investícia UMR/H 3 **Inovatívne územie**

Oblasť 3 - 01 Inovácie, výskum a zamestnanosť

Kľúčový projekt UMR/H - 3 - 01 - 1 Projekty zamerané na rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VVal a medzisektorovú spoluprácu

Projektový zámer: Kľúčový projekt je zameraný na systematický rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VAL a medzisektorovú spoluprácu.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

CIEĽ POLITIKY 1 – INTELIGENTNEJŠIA EURÓPA Fond: EFRR

Vecné a obsahové námety pre špecifické určenie podporovaných oblastí budú zabezpečované prostredníctvom národnej aktualizovanej RIS3 stratégie, jej akčných plánov a s ňou spojených procesov.

Špecifický cieľ: RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií

Opatrenie: 1.1.1. Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch

Očakávané výsledky:

- posilnenie prepojení a vytvorenie dlhodobých partnerstiev medzi podnikmi a akademickým sektorom,
- zvýšenie investícií zo strany súkromného sektora do výskumu a inovácií,
- zvýšenie kvantity a kvality vstupov i **výstupov Val** v SR,
- **zvýšenie inovačných kapacít a produktivity podnikov.**

Oblasť 3 - 02 Moderná samospráva

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 1

Budovanie inteligentných samospráv

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 2

Podpora kapacít pre riadenie a správu UMR Humenné

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 3

Regranting Komunitnej nadácie mesta Humenné

Doplňková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 4

Investície do bezpečného fyzického prostredia územia

Projektový zámer: Zámerom je implementácia moderných rozumných riešení do riadenia samosprávy mesta Humenné, ako aj zúčastnených obcí. Súčasťou smart riešení je aj inštalácia zariadení na zvýšenie bezpečnosti prostredia.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO1.2 Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy

Opatrenie: 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Očakávané výsledky:

- zapájanie občanov do verejného života a podpora nástrojov pre participáciu občanov na správe vecí verejných,
- zavádzanie inovácií inteligentnej špecializácie v miestnej a regionálnej samospráve,
- zefektívnenie využívania zdrojov v regióne a meste, vrátane monitorovania súvisiacej infraštruktúry a inteligentného odpadového hospodárstva,
- vytvorenie možností širokého a dostupného využitia služieb inteligentnej mobility pre dopravu osôb a prepravu tovarov (inteligentné dopravné systémy, inteligentné dáta),

CIEĽ POLITIKY 5 – EURÓPA BLIŽŠIE K OBČANOM Fond: EFRR

Špecifický cieľ: RSO5.1 Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach

Opatrenie: 5.1.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite

Očakávané výsledky:

- vyššia úroveň analyticko-strategických kapacít,
- vyškolené administratívne kapacity v regionálnych a miestnych orgánoch verejnej moci,
- implementácia prístupov k tvorbe politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb,
- implementované projekty územných stratégií.

Opatrenie: 5.1.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie

Očakávané výsledky

- posilnená spolupráca medzi samosprávou a občianskou spoločnosťou, vytvorené a efektívne fungujúce medzisektorové partnerstvá,
- zvýšená úroveň vedomostí a povedomia občanov a zamestnancov samosprávy v oblasti participácie, komunikácie a spolupráce,

- zvýšená miera a efektívnosť participácie socioekonomických partnerov a zástupcov občianskej spoločnosti na tvorbe, implementácii a monitoringu verejných politík, vrátane zapojenia marginalizovaných a zraniteľných skupín a mládeže.

Opatrenie: 5.1.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

Očakávané výsledky:

- dobudovanie bezpečnostnej infraštruktúry pre prevenciu kriminality,
- zvýšenie informovanosti občanov (hlavne rizikových skupín obyvateľstva) v oblasti prevencie kriminality,
- zlepšenie prístupu k službám zameraným na pomoc obetiam trestných činov a potencionálnym obetiam trestných činov,
- zvýšené povedomie o demokracii, inštitúciách demokratického štátu, ľudských právach,
- zvýšená kapacita samosprávy predchádzať radikalizácii a ďalším nežiaducim spoločenským javom a schopnosť pracovať s rizikovými zložkami populácie v mestskom aj vidieckom prostredí,
- zvýšená mediálna a informačná gramotnosť a úroveň kritického myslenia občanov a zamestnancov samospráv,
- vypracované analýzy bezpečnostnej situácie, miestne a regionálne deradikalizačné stratégie a ich pravidelný monitoring.

Kontrola súladu PZ IÚI UMR Humenné so špecifickými cieľmi politiky súdržnosti a sektorovými regionálnymi/miestnymi stratégiami

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych / miestnych sektorových stratégií.

Vzhľadom na to, že strategické rámce regionálnych/miestnych stratégií sa môžu líšiť, činnosti IÚI sú klasifikované podľa politických a špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Pre účel prehľadu jednotlivých aktivít IÚI, ich priradenie k špecifickým cieľom politiky súdržnosti EÚ, súlad so sektorovými stratégiami ako aj stav projektovej pripravenosti, je využívaná prehľadová tabuľka.

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele			PO1		PO2					PO3	PO4			PO5		
Špecifický cieľ	Aktivita	K/D	1.1	1.2	2.1	2.4	2.5	2.6	2.7	3.2	4.2	4.3	4.5	5.1	5.2	
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 3	01 - 1	K	●												
		02 - 1	D		●											
		02 - 2	D												●	
		02 - 3	D												●	
		02 - 4	D												●	

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele		Stav projektovej dokumentácie	Význam pre sektorovú stratégiu	
Špecifický cieľ	Aktivita			
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 3	01 - 1	R	Enviro / Mobilita/Digital
		02 - 1	R	Enviro / Mobilita
		02 - 2	R	Enviro / Mobilita
		02 - 3	R	Enviro / Mobilita
		02 - 4	R	Enviro / Mobilita

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Oblasť 4 - 01 Základné školy

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 1

Debarierizácia škôl

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 2

Budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 3

Výstavba a rekonštrukcia školských športovísk

Projektový zámer: Zámerom je skvalitnenie prostredia a vybavenia vzdelávacích inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Humenné a zúčastnených obcí. Okrem modernizácie učební by mali byť revitalizované aj športové plochy, ktoré sú súčasťou tejto infraštruktúry.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO4.2 Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu

Očakávané výsledky:

- vyššia kvalita a atraktivita vzdelávania prístupného pre každého a vyššia atraktivita učiteľského povolania,
- vyššia kapacita a kvalita poskytovaných služieb starostlivosti a vzdelávania pre deti vo veku 0 až 7 rokov s dôrazom na deti z ohrozených skupín (deti so zdravotným znevýhodnením a zo sociálne znevýhodneného prostredia), vrátane starostlivosti v prirodzenom prostredí rodiny,
- vyššia zaškolenosť, vrátane detí od 3 rokov, v predprimárnom vzdelávaní a jeho lepšia dostupnosť,
- zníženie problémov s prejavmi sociálno-patologických javov (nenávisťné prejavy, šikana, extrémizmus) v školách a školských zariadeniach, ako aj medzi mladými ľuďmi,
- vyššia miera a kvalita debarierizácie a kvalitnejšie priestorové, materiálno-technologické vybavenie škôl na všetkých stupňoch,
- zvýšenie odolnosti vzdelávacieho systému a jeho aktérov voči krízam, lepšia dostupnosť infraštruktúry, zabezpečujúcej komplexný rozvoj osobnosti v procese vzdelávania aj so zameraním na fyzickú kondíciu a šport.

Oblasť 4 - 02 Dostupnosť bývania

Kľúčový projekt UMR/H - 4 - 02 - 1 Rozvoj dostupného bývania podľa potrieb cieľových skupín (budova bývalej ZŠ Lesná)

Projektový zámer: Zámerom je výstavba ubytovacích kapacít pre cieľové skupiny obyvateľstva. Objektom by mala byť budova bývalej ZŠ Lesná.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

Očakávané výsledky:

- viac kapacít sociálnych služieb na komunitnej úrovni a ich lepšia dostupnosť,
- viac kapacít špecializovaných bezpečných domov pre obeť násilia a dostupné poradenstvo pre osoby zažívajúce násilie (najmä pre ženy, deti a seniorov),
- existencia integrovaného zdravotno-sociálneho prístupu v starostlivosti o ľudí,
- zavedený funkčný model integrovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj model virtuálnej integrovanej starostlivosti, vrátane ich vysunutých ambulancií a mobilnej služby, ako aj doplnená sieť samostatných ambulancií v neatraktívnych mikroregiónoch,
- lepšia kvalita a dostupnosť primárnej a dlhodobej zdravotnej starostlivosti, predovšetkým vo vzťahu ku krehkým osobám s komplexnými problémami a obmedzenou funkčnosťou a vo vzťahu k duševnému zdraviu,
- lepšie podmienky pre zdravie na komunitnej úrovni v MRK,
- lepší prístup obyvateľov oddelených a segregovaných MRK k sociálnej infraštruktúre a zvýšenie hygienických štandardov ich bývania,
- lepšia dostupnosť sociálneho bývania pre špecifické cieľové skupiny,

Oblasť 4 - 03 Zdravotné a sociálne služby

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 03 - 1

Investície do infraštruktúry a vybavenia vybraných sociálnych a zdravotných služieb (modernizácia Zdravotného strediska Sídliisko III.)

Projektový zámer: Zámerom je revitalizácia a modernizácia objektu Zdravotného strediska na Sídliisku III. Projekt prispieva k integrácii existujúcej ponuky verejných služieb v tomto priestore. Zámerom je tiež podpora zavádzania a zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Špecifický cieľ: RSO4.3 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunit, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

Očakávané výsledky:

- viac kapacít sociálnych služieb na komunitnej úrovni a ich lepšia dostupnosť,
- viac kapacít špecializovaných bezpečných domov pre obeť násilia a dostupné poradenstvo pre osoby zažívajúce násilie (najmä pre ženy, deti a seniorov),
- existencia integrovaného zdravotno-sociálneho prístupu v starostlivosti o ľudí,
- zavedený funkčný model integrovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj model virtuálnej integrovanej starostlivosti, vrátane ich vysunutých ambulancií a mobilnej služby, ako aj doplnená sieť samostatných ambulancií v neatraktívnych mikroregiónoch,
- lepšia kvalita a dostupnosť primárnej a dlhodobej zdravotnej starostlivosti, predovšetkým vo vzťahu ku krehkým osobám s komplexnými problémami a obmedzenou funkčnosťou a vo vzťahu k duševnému zdraviu,
- lepšie podmienky pre zdravie na komunitnej úrovni v MRK,
- lepší prístup obyvateľov oddelených a segregovaných MRK k sociálnej infraštruktúre a zvýšenie hygienických štandardov ich bývania,
- lepšia dostupnosť sociálneho bývania pre špecifické cieľové skupiny,

Kontrola súladu PZ IÚI UMR Humenné so špecifickými cieľmi politiky súdržnosti a sektorovými regionálnymi/miestnymi stratégiami

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych / miestnych sektorových stratégií.

Vzhľadom na to, že strategické rámce regionálnych/miestnych stratégií sa môžu líšiť, činnosti IÚI sú klasifikované podľa politických a špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Pre účel prehľadu jednotlivých aktivít IÚI, ich priradenie k špecifickým cieľom politiky súdržnosti EÚ, súlad so sektorovými stratégiami ako aj stav projektovej pripravenosti, je využívaná prehľadová tabuľka.

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele			PO1		PO2					PO3	PO4			PO5	
Špecifický cieľ	Aktivita	K/D	1.1	1.2	2.1	2.4	2.5	2.6	2.7	3.2	4.2	4.3	4.5	5.1	5.2
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 4	01 - 1	D								●				
		01 - 2	D								●				
		01 - 3	D									●			
		02 - 1	K										●		
		03 - 1	D										●		

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele		Stav projektovej dokumentácie	Význam pre sektorovú stratégiu	
Špecifický cieľ	Aktivita			
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 4	01 - 1	R	Edu/ Social
		01 - 2	R	Edu/ Social
		01 - 3	R	Edu/ Social
		02 - 1	R	Edu/ Social
		03 - 1	R	Edu/ Social

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Integrovaná územná investícia UMR/H 5 Atraktívne územie

A Cestovný ruch, kultúrne a prírodné dedičstvo

Oblasť 5 - 01 Pamiatky, kultúra a tvorba produktov CR

Kľúčový projekt UMR/H - 5 - 01 - 1 Modernizácia zázemia pre návštevníkov (pamiatky)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 2

Revitalizácia parkov

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 3

Vybudovanie a modernizácia múzeí, galérií a ich digitalizácia

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 4

Rekonštrukcia MsKS

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 5

Tvorba produktov CR

- Opatrenie 5.2.5. A** Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti
- Opatrenie 5.2.5. B** Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov

Projektový zámer: Zámerom je modernizácia a rozšírenie ponuky kultúrnych služieb potrebných okrem primárneho účelu uchovania kultúrnych hodnôt pre budúce generácie na rozšírenie ponuky cestovného ruchu.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Očakávané výsledky:

- zvýšenie ekonomického prínosu cestovného ruchu v regiónoch,
- **zlepšenie stavebno-technického stavu a vybavenia kultúrnych pamiatok a kultúrnej infraštruktúry v regiónoch**, historických lokalít a pamiatkových objektov v regiónoch,
- **obnova národných kultúrnych pamiatok**, vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v zozname svetového dedičstva UNESCO,
- **zlepšenie stavu nevyužívaných objektov a ich využitie pre rozvoj miestnych komunit**,
- **zlepšenie dostupnosti regionálnych, turisticky zaujímavých destinácií a zlepšenie informovanosti o nich**,
- zvýšenie interaktivity prezentovaných informácií a posilnenie turisticko-edukačného potenciálu kultúrnych a prírodných aktív cestovného ruchu,

Oblasť 5 - 02 Doplnková infraštruktúra CR

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 1

Budovanie doplnkovej infraštruktúry (parkoviská, odpočívadlá, ...)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 2

Navigačné a informačné systémy (aplikácie CR, sledovanie návštevnosti....)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 3

Zavedenie digitálnych technológií (informačné cedule, panely,)

Projektový zámer: Zámerom je výstavba obslužnej infraštruktúry potrebnej pre rozvoj cestovného ruchu a výstavba a revitalizácia oddychových priestorov. Súčasťou bude inštalovanie moderných digitálnych technológií pre zvýšenie informovanosti návštevníkov mesta a okolia o dostupných hodnotách prírodných, ako aj kultúrno - športových.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Opatrenie	5.2.5. A Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti
Opatrenie	5.2.5. B Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov

Očakávané výsledky:

- zvýšenie ekonomického prínosu cestovného ruchu v regiónoch,
- **zlepšenie stavebno-technického stavu a vybavenia kultúrnych pamiatok a kultúrnej infraštruktúry v regiónoch**, historických lokalít a pamiatkových objektov v regiónoch,
- **obnova národných kultúrnych pamiatok**, vrátane kultúrnych a prírodných pamiatok zaradených v zozname svetového dedičstva UNESCO,
- **zlepšenie stavu nevyužívaných objektov a ich využitie pre rozvoj miestnych komunit**,
- **zlepšenie dostupnosti regionálnych, turisticky zaujímavých destinácií a zlepšenie informovanosti o nich**,
- zvýšenie interaktivity prezentovaných informácií a posilnenie turisticko-edukačného potenciálu kultúrnych a prírodných aktivít cestovného ruchu,

B Voľný čas

Oblasť 5 - 03 Športové, rekreačné a voľnočasové aktivity

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 1

Rozvoj cyklochodníkov vhodných pre rekreáciu

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 2

Budovanie športovísk a športových zón na území UMR

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 3

Kostrová sieť cyklotrás v PSK

Projektový zámer: Zámerom je rozšírenie ponuky športovej infraštruktúry, ktorá zohráva dôležitú úlohu z hľadiska rozvoja človeka - vzdelávanie, prevencia kriminality, aktívne trávenie voľného času, ale aj z hľadiska budovania ponuky cestovného ruchu.

Indikatívne aktivity 2021-2027 určené pre územnú alokáciu a tvorbu IÚI (vybrané - relevantné pre regionálne a miestne samosprávy)

Opatrenie: 5.1.4 a 5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku

Očakávané výsledky:

- zvýšenie množstva a kvality miestnej infraštruktúry, slúžiacej pre pohybové, športové a voľno-časové aktivity všetkých vekových skupín,
- získanie vhodných návykov u detí na disciplínu, zodpovednosť, integritu, fair-play a spoluprácu,
- masovejšie využívanie kapacít v podporených objektoch, nárast počtu osôb zapojených do pohybových a voľnočasových aktivít v rámci komúnit s dôrazom na prácu s mládežou,
- skvalitnenie analytických a štatistických zdrojov v oblasti vplyvu pohybových aktivít na životný štýl občanov.

Kontrola súladu PZ IÚI UMR Humenné so špecifickými cieľmi politiky súdržnosti a sektorovými regionálnymi/miestnymi stratégiami

V rámci prípravy PZ IÚI vykoná technický sekretariát kontrolu súladu projektových aktivít IÚI s cieľmi IÚS a regionálnych / miestnych sektorových stratégií.

Vzhľadom na to, že strategické rámce regionálnych/miestnych stratégií sa môžu líšiť, činnosti IÚI sú klasifikované podľa politických a špecifických cieľov politiky súdržnosti EÚ. Pre účel prehľadu jednotlivých aktivít IÚI, ich priradenie k špecifickým cieľom politiky súdržnosti EÚ, súlad so sektorovými stratégiami ako aj stav projektovej pripravenosti, je využívaná prehľadová tabuľka.

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele			PO1		PO2				PO3	PO4			PO5			
Špecifický cieľ	Aktivita	K/D	1.1	1.2	2.1	2.4	2.5	2.6	2.8	3.2	4.2	4.3	4.5	5.1	5.2	
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 5	01 - 1	K											●		
		01 - 2	D												●	
		01 - 3	D												●	
		01 - 4	D												●	
		01 - 5	D												●	
		02 - 1	D												●	
		02 - 2	D		●										●	
		02 - 3	D												●	
		03 - 1	D							●	●				●	
		03 - 2	D												●	
		03 - 3	D							●	●				●	

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022

Cieľ politiky súdržnosti EÚ / špecifické ciele		Stav projektovej dokumentácie	Význam pre sektorovú stratégiu	
Špecifický cieľ	Aktivita			
Integrované územné investície	IÚI - UMR / H 5	01 - 1	R	Hosp / Kult
		01 - 2	R	Enviro / Kultúr
		01 - 3	R	Enviro / Kultúr
		01 - 4	R	Enviro / Kultúr
		01 - 5	R	Enviro / Kultúr / Mobilita
		02 - 1	R	Enviro / Kultúr / Mobilita
		02 - 2	R	Digital / Kultúra / Hosp
		02 - 3	R	Digital / Kultúra / Hosp
		03 - 1	R	Hosp / Enviro / Bezp
		03 - 2	R	Hosp / Enviro / Bezp
		03 - 3	R	Hosp / Enviro / Bezp

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Príloha 4 Metodický rámec, 2022